RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

nr. 210.854 van 31 januari 2011
in de zaak A. 82.443/IX-1639

In zake : Jean-Marie DE DIJN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Ann Coolsaet
kantoor houdend te Antwerpen
Arthur Goemaerelei 69
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. het OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN MELLE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Frank Van Hoecke
kantoor houdend te Sint-Amandsberg
Victor Braeckmanlaan 239
bij wie woonplaats wordt gekozen
2. de VLAAMSE GEMEENSCHAP, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te Brugge
Stockhouderskasteel
Gerard Davidstraat 46, bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 15 februari 1999, strekt tot de nietigverklaring van:

- het besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Melle van 31 maart 1998 waarbij Jean-Marie De Dijn bij tuchtmaatregel met onmiddellijke ingang van ambtswege wordt ontslagen;
- het besluit van de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn van 17 december 1998 waarbij het beroep wordt verworpen dat Jean-Marie De Dijn heeft ingediend tegen het besluit van 18 juni 1998 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen houdende goedkeuring van het genoemde besluit van 31 maart 1998.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 81.765 van 13 juli 1999 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoeker heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De eerste verwerende partij heeft geen memorie van antwoord ingediend. Ten aanzien van die partij heeft de verzoeker een toelichtende memorie ingediend. De tweede verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoeker heeft ten aanzien van die partij een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Bert Thys heeft een verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De tweede verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 mei 2009.

Kamervoorzitter Paul Lemmens heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Ann Coolsaet, die verschijnt voor de verzoeker, en advocaat Pieter-Jan Staelens, die verschijnt voor de verwerende partijen, zijn gehoord.

Auditeur Bart Weekers heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De verzoeker is op 1 augustus 1994 benoemd tot secretaris van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (hierna: OCMW) van Melle.

4. Op 22 december 1994 beslist de raad voor maatschappelijk welzijn om de verzoeker bij tuchtmaatregel van ambtswege te ontslaan, op grond dat hij ernstig is tekortgeschoten in zijn beroepsplichten.

Deze beslissing wordt echter door de bevoegde minister niet goedgekeurd omdat het, naar diens oordeel, onredelijk is de verzoeker reeds zo kort na zijn benoeming de op één na zwaarste tuchtstraf op te leggen.

5. Op 31 juli 1997 legt de raad voor maatschappelijk welzijn de verzoeker bij tuchtmaatregel een berisping op, andermaal wegens tekortkomingen aan zijn beroepsplichten.

De verzoeker dient tegen dat besluit een beroep tot nietigverklaring in bij de Raad van State. Deze zaak wordt ingeschreven onder nummer A. 76.284/IX-789. Bij arrest nr. 210.853 van heden wordt het beroep verworpen.

6.1. Na juli 1997 komt het herhaaldelijk tot nieuwe conflicten tussen de raad voor maatschappelijk welzijn en de verzoeker, onder meer over de wijze waarop de verslagen van de vergaderingen van de raad worden opgesteld.

6.2. Op verzoek van de voorzitter behandelt de raad op 11 december 1997 zijn voorstel om een lid van de raad te belasten met het samenstellen van een tuchtdossier en het opmaken van een tuchtverslag over de verzoeker. Dit voorstel wordt bij geheime stemming en met eenparigheid goedgekeurd, en raadslid D.K. wordt als verslaggever aangewezen.

Het betrokken raadslid stelt een tuchtverslag op, gedateerd 23 januari 1998. Zij bespreekt daarin punt per punt de taken van een OCMW-secretaris, zoals die bepaald zijn in artikel 45 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna: de OCMW-wet), en noteert bij elk van die taken dat de verzoeker in de uitoefening ervan tekortschiet.

Het raadslid besluit dat “door de houding van [de verzoeker] de goede werking van het OCMW totaal in het gedrang komt” en dat, “ondanks [de] mogelijkheid tot herstel, hem in de loop van 1997 geboden, blijkt dat de houding van [de verzoeker] steeds negatiever wordt en er kennelijk meer en meer op gericht is om een goed bestuur onmogelijk te maken”. Het raadslid concludeert voorts dat de beschreven feiten “tuchtfeiten” zijn, en derhalve voor bestraffing in aanmerking komen. Zij stelt voor om de verzoeker “uit de dienst te verwijderen door middel van een tuchtsanctie, in casu de afzetting of het ontslag van ambtswege”.

6.3. Met een aangetekende brief van 27 januari 1998 wordt de verzoeker door de voorzitter in kennis gesteld van het tuchtverslag. Aan de verzoeker wordt tevens medegedeeld dat tegen hem een tuchtmaatregel wordt overwogen voor de tuchtfeiten die uit dat verslag blijken. Hij wordt opgeroepen voor een verhoor over die feiten door de raad voor maatschappelijk welzijn.

6.4. Op 18 februari 1998 wordt de verzoeker, bijgestaan door zijn raadsvrouw, door de raad voor maatschappelijk welzijn gehoord. De verzoeker legt een conclusie neer.

Met een aangetekende brief van 23 februari 1998 zendt de voorzitter het woordelijk opgenomen proces-verbaal van het verhoor voor ondertekening en eventuele opmerkingen naar de verzoeker. De verzoeker zendt het proces-verbaal ondertekend terug, met een lijst van opmerkingen.

6.5. Op 31 maart 1998 beslist de raad voor maatschappelijk welzijn, bij geheime stemming en met eenparigheid van stemmen, om de verzoeker bij tuchtmaatregel met ingang van die dag van ambtswege te ontslaan.

Dit besluit is geredigeerd als volgt:

> “[...]
>
> Gelet op het proces-verbaal van verhoor van 18.2.98;
>
> Overwegende dat dit proces-verbaal van verhoor conform de bepalingen van artikel 303, 3de lid van de Nieuwe Gemeentewet aan de betrokkene werd opgestuurd bij aangetekende brief van 23.02.98;
>
> Gelet op de door betrokkene tijdig geformuleerde opmerkingen op dit proces-verbaal;
>
> Overwegende dat de Raad akte neemt van bovenvermelde opmerkingen;

Dat na het opnieuw beluisteren van de bandopname de raad tot de vaststelling is gekomen dat een aantal van de gemaakte opmerkingen niet relevant zijn gezien de neergeschreven tekst letterlijk de weergave is van wat op de hoorzitting werd verklaard, dat een aantal andere opmerkingen terecht waren;
Dat de Raad in verband met deze opmerkingen de nodige correcties heeft aangebracht in het proces-verbaal van verhoor;
Dat hierbij wel moet worden opgemerkt dat door het aanbrengen van deze correcties geen wezenlijke inhoudelijke verbeteringen aan het proces-verbaal werden aangebracht;
Dat het hem in hoofdzaak over woordgebruik en stijlformules handelde;

Overwegende dat, vooraleer in te gaan op de behandeling ten gronde van de aan betrokkene ten laste gelegde feiten, dient te worden geantwoord op de vraag van de verdediging tot wraking enerzijds van mevrouw D.K., opsteller van het tuchtverslag, en anderzijds van de voorzitter van de Raad;

Overwegende dat wat betreft de vraag tot wraking van mevrouw D.K., het evident is dat dit raadslid niet zou deelnemen aan de beraadslaging en de stemming over een eventueel op te leggen tuchtmaatregel;
Dat het echter even evident is dat mevrouw D.K. wel aanwezig bleef bij de hoorzitting teneinde haar de gelegenheid te geven haar verslag waar nodig, toe te lichten of te antwoorden op vragen van de Raad of van de verdediging met betrekking tot de inhoud van haar verslag;
Dat de verdediging trouwens geen bezwaar had tegen de aanwezigheid van mevrouw D.K. tijdens het verhoor, evenmin trouwens als tegen de aanwezigheid van de raadsman van het OCMW;

Overwegende dat de vraag van de verdediging met betrekking tot de wraking van de voorzitter daarentegen niet kan worden onderschreven;

Overwegende dat immers de vraag tot wraking van de voorzitter slechts relevant zou zijn indien uit het dossier of uit elementen buiten het dossier zou blijken dat de voorzitter partijdigheid of schijn van partijdigheid zou kunnen verweten worden; dat zulks slechts het geval zou kunnen zijn wanneer de voorzitter zonder gezichtsverlies te lijden niet meer zou kunnen terugkomen op een handeling, voorstel of beslissing die hij naar aanleiding van het voorafgaand onderzoek heeft gesteld, en hij dan ook ten allen tijde deze zienswijze zal trachten door te drukken in de raadszitting (Ingrid Opdebeek, Tuchtrecht in de lokale besturen, Die Keure 1992, p. 172, nr. 273; Raad van State, De Boeck, nr. 34.108 van 20.02.90);
Dat zulks in casu geenszins het geval is; dat het enige feit waarbij de voorzitter rechtstreeks aanwezig is geweest het feit is dat zich heeft afgespeeld tussen betrokkene enerzijds en mevrouw C.F. anderzijds op 15.09.97; feit waarover een strafonderzoek werd gevoerd; dat uit het zonder gevolg gerangschikte strafdossier duidelijk blijkt dat de voorzitter deze feiten enkel heeft bijgewoond als toevallige getuige, en dat hij niets heeft gedaan dan gepoogd de gemoederen te bedaren en te verhinderen [sic] dat het tussen de betrokkenen ontstane handgemeen te doen ophouden; dat uit dit gegeven geenszins een welkdanige partijdige houding dan ook van de voorzitter kan worden afgeleid;

Overwegende dat daarentegen uit de ganse opbouw van het dossier en uit de manier waarop de voorzitter de debatten heeft geleid integendeel blijkt dat hij zulks heeft gedaan op de meest mogelijke serene manier, dat er nergens ook maar één element is terug te vinden waaruit een zekere animositeit in hoofde van de voorzitter zou kunnen afgeleid worden, integendeel;

Overwegende dat de zorg voor het op zo objectief mogelijke wijze benaderen van dit dossier bovendien nog blijkt uit het feit dat de raad, ongeacht het feit dat zulks wettelijk niet hoefde, ervoor gekozen heeft een lid van de Raad aan te duiden voor het opstellen van een tuchtverslag, zodat de betrokkene de mogelijkheid geboden werd voorafgaandelijk uitgebreid kennis te nemen van de feiten die hem ten laste werden gelegd, dat het feit dat de voorzitter dit verslag niet zelf heeft opgesteld, hetgeen hij even goed wel had kunnen doen, alleen maar bevestigt dat hij op een zo objectief en afstandelijk mogelijke manier zijn taak van voorzitter heeft willen uitoefenen;

Overwegende dat in dit verband nog kan worden verwezen naar de vaste rechtspraak van de Raad van State over de rol van een burgemeester in zijn hoedanigheid van hoofd van de politie bij het voeren van een tuchtonderzoek en zijn later optreden als voorzitter van de gemeenteraad (I. Opdebeek, o.c., l.c.);

Dat toegepast op onderhavig dossier zulks betekent dat het beginsel van de onpartijdigheid in casu zelfs niet zou geschonden geweest zijn indien de voorzitter van de Raad zelf op onderzoek zou zijn uitgegaan, het dossier had samengesteld en een tuchtverslag had opgesteld, en dan toch nog de Raad zou hebben voorgezeten;
Dat derhalve niet kan worden ingegaan op de vraag tot wraking van de voorzitter van de Raad;

Overwegende dat voorafgaand nog moet worden opgemerkt dat tijdens het verhoor van betrokkene de heer F.D., raadslid, de raadszitting heeft verlaten, dat hij derhalve niet aan de beraadslaging en de stemming aangaande het eventueel opleggen van een tuchtstraf heeft deelgenomen;

Overwegende dat aan de betrokkene de hiernavolgende feiten worden ten laste gelegd:

1. het niet op een correcte en objectieve wijze weergeven in de notulen van wat er tijdens de zittingen van de Raad van het OCMW wordt besproken en beslist, waardoor artikel 45, § 1 lste alinea van de Organieke Wet van 08.07.76 betreffende de OCMW wordt overtreden;
2. het niet op een correcte en objectieve wijze weergeven in de notulen van wat er tijdens de zittingen van het Vast Bureau van het OCMW wordt besproken en beslist, waardoor artikel 45, § 1 lste alinea van de Organieke Wet van 08.07.76 betreffende de OCMW wordt overtreden;
3. het zich op een onhebbelijke wijze gedragen tijdens de vergaderingen van de Raad en van het Vast Bureau van het OCMW, alsook in de vergaderingen van het Overlegcomité;
4. het doelbewust negeren van de hem opgedragen taken van wettelijke ondersteuning van het OCMW;
5. het niet tijdig en correct overbrengen van de notulen van de vergaderingen en van de beslissingen in de daartoe bestemde registers;
6. het niet correct uitoefenen van zijn taak als hoofd van het personeel en als leidinggevend ambtenaar van de administratie;
7. het slechts na herhaald aandringen en zelfs na een uitdrukkelijke ingebrekestelling op het laatste ogenblik afleveren van een compleet voorontwerp van begroting 1998;
8. het stelselmatig negeren van hem door de voorzitter, de Raad en het Vast Bureau gegeven onderrichtingen, waardoor de werking van het OCMW in het gedrang kwam;
9. het niet of slechts gedeeltelijk toegang verlenen tot gegevens, documenten en dossiers aan de raadsleden en aan de waarnemend secretaris (wie dan

ook), vóór en tijdens zijn afwezigheid, waardoor de werking van de diensten en de beleidsorganen van het OCMW in het gedrang kwam, terwijl hij dan wel weer de rollen omkeert en beweert niet geïnformeerd te zijn door de waarnemend secretaris;

Dat al deze tenlasteleggingen uitvoerig concreet werden omschreven in het tuchtverslag, waarin tevens concrete voorbeelden werden vermeld;
Dat derhalve de stelling van de verdediging dat artikel 301 van de Nieuwe Gemeentewet zou zijn geschonden niet kan worden onderschreven;
Dat de betrokkene uit het tuchtverslag zeer duidelijk heeft kunnen opmaken wat hem precies ten laste wordt gelegd;
Dat het bewijs dat hij zijn verdediging, wat toch de bedoeling is van voornoemd artikel, op een gedegen wijze heeft kunnen voorbereiden, alleen al wordt geleverd door het feit dat hij in een 40 bladzijden tellende conclusie punt per punt de hem ten laste gelegde feiten tracht te weerleggen, zonder dat er ook maar ergens sprake is van enige onduidelijkheid in het verslag en in de tenlastelegging;
Dat dit gegeven alleen al aantoont dat de betrokkene zeer goed weet waarover dit dossier gaat;

Overwegende dat wat de grond van de zaak betreft, vooreerst de algemene opmerking kan worden gemaakt dat betrokkene, alhoewel hij, zoals hoger aangehaald, herhaaldelijk stelt dat de feiten onvoldoende duidelijk zijn omschreven, deze toch systematisch behandelt en tracht te weerleggen, minstens te relativeren;
Dat het hierbij opvalt dat de betrokkene eigenlijk als dusdanig de hem ten laste gelegde feiten niet ontkent, met uitzondering van zijn agressieve houding;
Dat als rode draad door zijn verdediging daarentegen loopt, het feit dat hij al wat misgaat in de dagelijkse werking in het OCMW van Melle, tracht in de schoenen van anderen te schuiven;
Dat het nu eens de voorzitter is die hij pietluttigheid verwijt in het maken van niet of weinig ter zake doende opmerkingen op raadszittingen of bij het bespreken van de notulen van de vergaderingen, en dan weer de schuld in de schoenen schuift van C.F. die een aantal malen is opgetreden als waarnemend secretaris, en die hij verwijten toestuurt, gaande van het niet informeren van hemzelf tot het in onbedekte termen uiten van betichtingen van valsheid in geschrifte of het doen verdwijnen van bepaalde documenten;
Dat hij tevens bepaalde insinuaties meent te moeten uiten aan het adres van mevrouw D.K., opsteller van het tuchtverslag, alsmede aan het adres van andere leden van de Raad;
Dat betrokkene in dezelfde context het heeft over wat hij noemt canapé-politiek waarmee hij meent te moeten vaststellen dat er een meer dan bevoorrechte positie zou zijn in het OCMW van Melle in hoofde van C.F.;

Dat de betrokkene zich verder beroept op het feit dat er geen termijnen zouden bestaan voor het opmaken van notulen of verslagen, dat er geen specifieke wetgeving zou bestaan met betrekking tot de specifieke taken van een secretaris van het OCMW bijvoorbeeld met betrekking tot het opstellen van verslagen van overlegcomités;

Dat hij zich beroept op de gang van zaken bij het gemeentebestuur om eigen handelingen of tekortkomingen te rechtvaardigen;

Dat hij meent te moeten suggereren dat het uiteindelijk hij is die beslist wat er in de notulen wordt opgenomen, onder meer wanneer hij het heeft over de volgens hem ellenlange uiteenzettingen van de voorzitter en de weinig terzake

doende opmerkingen die worden gemaakt en die hij nogal oneerbiedig bestempelt als pure bladvulling die hem veel overbodig werk bezorgt;

Dat hij meent te kunnen beslissen dat hetgeen hem niet van pas komt, hij zomaar kan weglaten uit het verslag van de waarnemend secretaris , en in plaats van de originele tekst zijn 'aangepaste' tekst inplakt;

Dat uit dit alles en uit een aantal andere beweringen van de betrokkene duidelijk naar voren komt dat hij zich klaarblijkelijk zeer moeilijk kan schikken naar de door de voorzitter en Raad opgelegde taken;

Dat de betrokkene klaarblijkelijk uit het oog verliest dat, alhoewel hij secretaris van het OCMW en dus hoofd van het personeel en leidinggevend ambtenaar van de administratie is, hij vooralsnog deze taak uitoefent onder de leiding en het gezag van de Raad van het OCMW en van zijn voorzitter;

Dat hierbij niet kan worden ontkend dat in hoofde van de betrokkene een zekere hiërarchische ondergeschiktheid bestaat ten opzichte van de leiding van de organisatie waarin hij is tewerkgesteld;

Dat in dit verband moet worden gesteld dat het een ondergeschikte niet toekomt de opdrachten die hij krijgt van hiërarchisch boven hem geplaatste personen te betwisten of niet uit te voeren;

Dat het hem bovendien niet toekomt de opportuniteit van de opdrachten te beoordelen behalve wanneer deze onwettelijk zouden zijn;

Dat het derhalve niet aan betrokkene toekwam te oordelen wat nu juist in de notulen moest worden opgenomen of niet;

Dat het feit dat betrokkene zich klaarblijkelijk niet al te gemakkelijk schikt binnen een hiërarchische structuur onder meer ook tot uiting komt in de moeilijkheden die hij maakt in het geval dat hem bijvoorbeeld gevraagd wordt hoelang een door hem aangevraagde vakantie zou duren;

Overwegende dat de betrokkene er niet alleen voor terugschrikt zoals hoger gesteld, de schuld van wat er misgaat in het OCMW van Melle in de schoenen van anderen te schuiven, maar dat hij bovendien niet te beroerd is om zaken aan te halen die in de verste verte niets met onderhavig dossier te maken hebben;
Dat dit onder andere het geval is met de vermelding van beweerde tekortkomingen of onregelmatigheden in hoofde van de voorzitter met betrekking tot het verzekeringsdossier OMOB, de onregelmatigheden met betrekking tot het nieuwe OCMW-gebouw en de toestand van de conciërge die hij verwijt ‘zwartwerk’ te verrichten en zulks met goedkeuren en medeweten van het OCMW (terwijl hijzelf destijds het typecontract met de conciërge heeft opgesteld);
Dat het aanhalen van deze feiten, die, zoals hoger gezegd totaal met onderhavig dossier geen uitstaans hebben, alleen kan worden verklaard door de drang van betrokkene om de aandacht van eigen verantwoordelijkheid en fouten af te leiden;

Dat deze houding alleen maar de mentaliteit van de betrokkene, [die,] zoals uit het ganse dossier blijkt, zeker niet als coöperatief kan worden bestempeld, weergeeft;

Dat in dit verband ook de betichting van betrokkene aan het adres van de voorzitter in verband met het aanrijden van de verlichtingspaaltjes van het OCMW, voor zich spreekt;
Dat men zich trouwens kan afvragen waarom de betrokkene, indien hij inderdaad weet had en bewijzen kon bijbrengen van bepaalde misdrijven zoals valsheid in geschrifte van andere personeelsleden, tot het laten verdwijnen van compromitterende stukken en zwartwerk, hij zulks niet meldde aan de bevoegde instanties;

Dat men zich deze vraag des te meer kan stellen in hoofde van een ambtenaar die, zoals hij zelf stelt, alles in het werk stelde om de goede werking van het OCMW te verzekeren;

Overwegende dat wat specifiek de betrokkene ten laste gelegde feiten betreft, en de door hem op de hoorzitting van 18.02.98 aangehaalde verdedigingsmiddelen, dient nagegaan te worden of de feiten, zoals omschreven in het tuchtverslag, juist zijn;

Het belang voor de rechtszekerheid van een degelijke notulering dient hier onderstreept te worden, o.a. om te kunnen voldoen aan het inzagerecht van de belanghebbenden. Dit alles gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de secretaris, i.c. door de secretaris zelf.
Herhaaldelijk blijkt uit de stukken dat er over dat inzagerecht moeilijkheden ontstonden, zo bijvoorbeeld tijdens de raadszitting van 31.7.1997 (zie stuk I.1). Er is daarbij een vertrouwenskwestie gerezen omdat bleek dat de verslagen, voorgelegd aan de Raad, en het notulenboek, niet steeds overeenstemden.
Tijdens de raadszitting van 3.9.1997 (zie stuk 1.4) kwam tot uiting dat verslag en notulenboek betreffende de raadszitting van 1.8.1996 verschilden. Op blz. 11 van zijn conclusie poogt de heer De Dijn dit verschil belachelijk te maken door te wijzen op een andere schrijfwijze. Dit is ergerlijk.
Stuk I.14 is een gedeelte van het verslag betreffende de raadszitting van 1.8.1996; de tweede blz. bevat agendapunt 8. Omdat de heer De Dijn zomaar was weggegaan, diende een waarnemend secretaris op te treden. Dit werd uitdrukkelijk in het verslag opgenomen. Tijdens de raadszitting van 3.9.1997 kwam aan het licht dat de heer De Dijn zonder meer het verslag op dit punt had veranderd : hij maakte een nieuw verslag, hernummerde de agendapunten (8 werd 11) en liet in het nieuwe nr. 11 de uitdrukkelijke motivering i.v.m. zijn afwezigheid weg (zie stuk I. 13). Dit ‘aangepaste’ verslag plakte hij in het notulenboek. Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat de Raad een bijzondere aandacht voor de notulering vertoonde.
In deze context dienen de discussies over de ontoegankelijkheid van bestuursdocumenten (zoals notulen) tijdens de afwezigheid van de heer De Dijn gesitueerd te worden, evenals de steeds weerkerende moeilijkheden over het tijdstip en de inhoud van de notulering, met daarbij de evidente vaststelling dat hoe later de notulen voorgelegd worden, hoe moeilijker de controle.

Vastgesteld wordt dat de laattijdigheid van de notulen, zoals deze op gedetailleerde wijze is beschreven op blz. 2 en 3 van het tuchtverslag, op zich niet echt wordt betwist.

In zijn conclusie houdt de heer De Dijn slechts op enkele punten voor dat de opgegeven data, waaruit blijkt dat de notulen inderdaad diverse maanden op zich lieten wachten, niet correct zouden zijn.

Op blz. 9 van de besluiten stelt de heer De Dijn dat er op 9.10.1997 definitief goedgekeurde notulen waren betreffende de raadszitting van 7.8.1997.

Dit is geenszins zo. Stuk I.6 van het dossier is een niet ondertekend 'ontwerp' van notulen, dat de heer De Dijn eenzijdig en zonder goedkeuring van de Raad aan het notulenboek toevoegde.
Precies omdat de Raad tijdens de zitting van 21.10.1997 vaststelde dat er nog geen verslag was van de raadszitting van 9.10.1997, waarop o.a. de notulering van de raadszitting van 7.8.1997 ter discussie was, werd dit in een korte notulering, opgemaakt staande de vergadering van 21.10.1997, vastgesteld.
Deze notulen, in het dossier terug te vinden als voorlaatste bijlage aan stuk I.7, werden zelfs door de heer De Dijn zelf mede ondertekend. M.a.w., op 21.10.1997 erkende betrokkene dat er toen inderdaad nog geen verslag was over de raadsvergadering van 9.10.1997.
Precies omdat er ter raadszitting van 6.11.1997 nog steeds geen juist verslag was over de raadsvergaderingen van 7.8.1997, 9.10.1997 en 21.10.1997 hebben alle raadsleden unaniem een tekst goedgekeurd met daarin een reeks correcties, aan te brengen in de respectieve ontwerpen van notulen, opgesteld door de heer De Dijn. Al deze stukken bewijzen ten overvloede dat de bewering van de heer De Dijn, als zou er op 9.10.1997 een goedgekeurd verslag zijn over de raadszitting van 7.8.1997, totaal onjuist is. De aard van de discussie en de verregaande laattijdigheid tonen aan dat deze geen verband houden met de heelkundige ingreep aan de knie, die de heer De Dijn enkele weken afwezig hield.

Vervolgens zou niet blijken dat op de zitting van 11.12.1997 het verslag van de vorige vergaderingen niet aanwezig was. Nochtans blijkt uit stuk I.12 dat op 8.1.1998 het verslag over de raadszitting van 27.11.1997 nog steeds ter bespreking was.

Bij dat alles handelde de heer De Dijn niet belangenloos.
Tijdens de raadszitting van 7.8.1997 was bijvoorbeeld diens onwettige afwezigheid op 17.9.1996 en 24.1.1997 behandeld geworden. Desbetreffende heeft de Raad in zitting van 7.8.1997 eenparig beslist deze onwettige afwezigheden te 'regulariseren' door die dagen te doen inschrijven als vakantiedagen (zie stuk I.16, 1/ en 2/ blad).

Niet alleen de vakantiedagen waren voor de heer De Dijn aanleiding tot een bijzonder negatieve houding. Ook beslissingen van de Raad over de door hem uit te voeren taken waren voor hem kennelijk reden tot onjuiste en onvolledige notulering. Er moge eenvoudigheidshalve verwezen worden naar stuk I.8, agendapunt 3, d.i. de tekst met aanvullingen en correcties op de notulen van de raadszittingen van augustus tot november 1997.
De verslaggeving, het gunnen van opdrachten, personeelsvorming, de begroting, personeelsbeheer... over al deze belangrijke onderwerpen waren de notulen niet in orde, en telkens weer i.v.m. de eigen taken en verantwoordelijkheden van de secretaris.

Er dient hier opnieuw verwezen te worden naar stuk I.8, meer bepaald de laatste 8 blz., staande de vergadering van 6.11.1997 als notulen opgemaakt teneinde een aantal notulen afgewerkt te krijgen. Zo bijvoorbeeld had de heer De Dijn in 'zijn' verslag over de raadsvergadering van 9.10.1997 (stuk I.6) onder punt 8 vermeld dat hij nog aan een bestek over warme maaltijden werkte, terwijl er in werkelijkheid geen bestek in het dossier was (zie stuk I.8, toegevoegde blz. 3, punt 8). Hetzelfde geldt voor punt 9 van het 'verslag' van 9.10.1997 (stuk I.6) m.b.t. computerapparatuur. Volgens 'zijn' verslag heeft de heer De Dijn een bestek vergezeld van zijn opmerkingen voorgelegd, terwijl er in werkelijkheid geen bestek ter inzage was geweest (zie stuk I.8, toegevoegde blz. 3, punt 8).

Zo ook bijvoorbeeld betreffende het opmaken van de begroting 1998. In 'zijn' verslag (stuk I.6, punt 16) verwerkte de heer De Dijn een totaal andere tekst dan degene die door de Raad was goedgekeurd (stuk I.8, toegevoegde blz.3, punt 16).

Opmerkelijk is dat al deze opmerkingen en wijzigingen unaniem door de Raad werden goedgekeurd. De secretaris kan geen andere zaken noteren dan wat er daadwerkelijk wordt beslist. Omdat steeds weer tegen die regel wordt gezondigd, is alle vertrouwen tussen de Raad en de heer De Dijn verdwenen.

De arrogantie, tot agressiviteit, van de heer De Dijn tijdens de raadszittingen is daarbij onaanvaardbaar. Het incident met een raadslid, door de heer De Dijn beschreven op blz. 11 van zijn conclusie, is in dat verband treffend. Hij poogt weliswaar de feiten naar zijn hand te draaien, maar toont niettemin aan dat hij, en alleen hij, andermaal een scherp conflict had, en deze keer met nog een ander raadslid.

Niet anders is het met de notulering van de vergaderingen van het Vast Bureau. De stukken nrs. II tonen aan dat de heer De Dijn ook daar niet terugdeinst om onjuiste teksten in de verslaggeving op te nemen. Frappant is dat ook hier zijn persoonlijke handelwijze de inzet is en dat ook hier alle leden van deze vergadering *eenparig* hebben gewezen op het onjuiste karakter van de notulering.

Hier en op andere momenten meent de heer De Dijn het proces te moeten maken van een ander personeels- en/of raadslid, zelfs van de voorzitter. Dergelijke uitlatingen, die volkomen onjuist zijn en ook niet bewezen, kunnen op geen enkele wijze enige grond van verschoning vormen voor de handelwijze van de heer De Dijn, die duidelijk niet beseft welke verantwoordelijkheden hij draagt en op welke wijze hij die moet nakomen.

De houding van de heer De Dijn in het Overlegcomité met het gemeentebestuur is daarvan een zoveelste bewijs. Ofschoon zulks tijdens de hoorzitting werd ontkend blijkt uit de door de heer De Dijn zelf voorgelegde stukken (zijn nrs. 4 en 5) dat hij aanvankelijk het verslag maakte, maar dat die taak werd overgenomen door de gemeentesecretaris, precies omwille van de problemen met de inhoud van die verslaggeving, zoals in casu deze van 19.9.1996, waar het kennelijk toen ook al ging om de opmaak van het voorontwerp van begroting, een specifieke bevoegdheid van de secretaris van het OCMW.

Over de houding van de heer De Dijn tijdens de zittingen van dit overlegorgaan wordt wijselijk weinig commentaar geleverd. De stukken (nrs. IV) spreken voor zich en bewijzen de uiteenzetting desbetreffende in het tuchtverslag, blz. 4, lid 1 C: onwil, arrogantie, zelfs agressie waren kenmerken van het gedrag van de heer De Dijn, die uiteindelijk kennelijk alleen tot doel hadden eigen tekorten te verdoezelen. Een en ander leidde tot terechte opmerkingen dat daardoor de werking van dit bestuursorgaan eveneens in het gedrang kwam.
Het onsamenhangend verhaal op blz. 15, 3/ alinea, van de conclusie van de heer De Dijn, vol onzinnige verdachtmakingen en insinuaties, verandert niets aan deze vaststelling.

Op blz. 9 van de besluiten stelt de heer De Dijn dat mevrouw C.F. wel een verslag maakte van de zitting van 3.7.97, maar dat hij slechts veel later van de ontvanger vernomen heeft dat er geen uittreksels waren gemaakt; dit moet ten

stelligste worden ontkend, gezien bijvoorbeeld het mandaat dat de ontvanger heeft betaald betreffende de crisisopvang, wel degelijk vergezeld was van een uittreksel betreffende die Raad. Bovendien zijn alle uittreksels welke naar de bevoegde overheden werden overgemaakt, door het College van Burgemeester en Schepenen goedgekeurd in zitting van 16.7.97, overgemaakt aan het OCMW op 17.7.97, en door de heer De Dijn zelf geklasseerd na ontvangst op het OCMW op 23.7.97. Bedoelde uittreksels werden op 8.7.97 opgemaakt door de toenmalige waarnemend secretaris B.B., die hiervoor uiteraard de nodige gegevens ontvangen had van C.F.

De kritiek op het voorleggen van stukken V.1 en V.2 gebeurt ten onrechte. Deze stukken werden op reglementaire wijze bekomen bij de bevoegde provinciale diensten, wat door de heer De Dijn ten alle tijde kan gecontroleerd worden. Overigens komt het verzet van laatstgenoemde tegen het voorleggen van deze stukken zeer onwezenlijk voor: het betreft immers brieven van zijn hand, die hij dus maar al te goed kent.

Het ontbreken van een register met verslagen over de zittingen van het Overlegcomité wordt ten onrechte luchtig van de hand gewezen. De problematiek over de juistheid van de verslaggeving en de toegankelijkheid van de archieven (zie verder) geeft dit feit evenwel een extra dimensie. Een behoorlijke raadpleging van een correcte verslaggeving over de werking van het Overlegcomité is problematisch: er is geen register, er zijn in afwezigheid van de heer De Dijn onder geen enkele vorm notulen ter beschikking.

Ten onrechte minimaliseert de heer De Dijn zijn tekortkoming in het wettelijkheidstoezicht. De reden waarom hij zulks doet is pertinent: het betrof opnieuw zijn eigen belang. De toekenning van de eindejaarspremie 1997 kon niet behandeld worden op de raadszitting van 11.12.1997 wegens tijdgebrek. Het punt werd op de agenda van de raadszitting van 22.12.1997 geplaatst. Omdat de heer De Dijn toen met vakantie was, diende deze zitting door de waarnemend secretaris te worden gedaan. Onverwacht verscheen de heer De Dijn toch op de raadszitting van 22.12.1997 en wenste hij absoluut als secretaris van de zitting op te treden, wat ook gebeurde, met inbegrip van de toekenning van diens eigen eindejaarspremie, die nominatim en met het exacte bedrag werd opgenomen. Ter uitbetaling daarvan deed de heer De Dijn reeds ’s anderendaags het nodige.

Bij de bespreking over het personeelsstatuut dient een materiële fout in de verwijzing naar de stukken rechtgezet te worden; het betreft namelijk stuk I.6, punt 12 i.p.v. stuk IV, 3. Door deze materiële vergissing kunnen de rechten van de heer De Dijn geenszins geschonden zijn, vermits het stuk hoe dan ook in het dossier is, en hij er overigens zelf naar verwijst in zijn conclusie. Dit stuk, evenals de andere stukken, aangehaald in het tuchtverslag, tonen duidelijk dat ondanks diverse aanmaningen het dossier van het personeelsstatuut geen vooruitgang boekt, terwijl op onbegrijpelijke wijze toch in het ontwerp van begroting belangrijke financiële voorzieningen werden gemaakt ter uitvoering van het nieuw personeelsstatuut, dat dus zoals gezegd nog helemaal niet bestaat. Het eigen verhaal van de heer De Dijn, hoe gekleurd ook, bevestigt in werkelijkheid alleen maar dat hij bij herhaling werd aangemaand om dit aanslepend dossier af te werken, en dat er inderdaad geen vooruitgang wordt geboekt. De heer De Dijn beweert dat de ‘personeelscommissie’, in werkelijkheid een interne werkgroep door hem voorgezeten, in zeer constructieve geest aan het dossier werkt. Deze werkgroep is echter sinds maart 1997 niet meer samengekomen precies omwille van een gebrekkige werking. Een omschrijving van de behoeften aan personeel en de taken ervan is er nooit

gekomen. Het OCMW te Melle heeft 15 personeelsleden, poetsvrouwen inbegrepen, waarvan 9 zogenaamde gesco's. Het was voor de heer De Dijn zeker geen onoverkomelijke taak om voor dit personeelsbestand een taakomschrijving te formuleren. De aanvankelijke streefdatum tot realisatie van het personeelsstatuut was mei 1996. Dit blijkt o.a. uit het stuk nr. 8, voorgelegd door de heer De Dijn. Het is dan ook niet verwonderlijk dat meer dan een jaar later ongerustheid rees over het uitblijven ervan. In iedere raadszitting vanaf augustus 1997 (zie stukken I.3-I.12) stond het personeelsstatuut of een onderdeel daarvan op de agenda. Nooit was enig werkbaar document ter beschikking.
Andermaal wordt vastgesteld dat de heer De Dijn verwijten stuurt naar iedereen rond zich, maar eveneens andermaal blijkt dat hijzelf in gebreke was te doen wat hij moest doen. Ook dit blijkt uit stuk nr. 8 van de heer De Dijn. Het document werd ter raadszitting van 6.5.1997 voorgelezen en aan de heer De Dijn afgegeven ter notulering, wat bij nazicht niet gebeurde. Dat de heer De Dijn het stuk ontvangen heeft, wordt bewezen doordat hij het zelf voorlegt. Het stuk beschrijft de problemen bij het opmaken van het personeelsstatuut ingevolge de houding van de heer De Dijn. Bij lezing van de conclusie van de heer De Dijn, blz. 20, voorlaatste alinea, blijkt dat het kennelijk nog niet tot hem is doorgedrongen dat luidens zijn voorstel de beoordeling van de secretaris gebeurt door de Raad, en het beroep tegen die beoordeling door diezelfde Raad zou moeten behandeld worden...
Het enig concrete wat de heer De Dijn ondernam, was in zijn 'proeve' van ontwerp van begroting de nodige kredieten [te] voorzien om alle gesco's vast te benoemen, ofschoon daartoe door de Raad geen enkele beslissing werd genomen; dit punt was gewoon nooit ter sprake gekomen.

Om zich te verdedigen komt de heer De Dijn dan aandraven met een beweerde verzekeringsproblematiek. Daarmee bewijst hij echter hoezeer hij uit is op confrontatie, en daarbij zijn eigen taak naar de achtergrond schuift. De opmerkingen van de heer De Dijn op blz. 21-22 van zijn conclusie, zijn laag bij de grond. Vooreerst heeft de voorzitter aan de heer De Dijn gevraagd om bij de personeelsleden en de raadsleden te informeren omtrent de belangstelling voor de aangehaalde polis, wat hij pertinent heeft geweigerd. Daarenboven zwijgt de heer De Dijn over de brief van de R.S.Z.P.P.O. d.d. 12.11.1997, door hem in het briefregister ingeschreven op 13.11.1997, waarbij werd meegedeeld dat er een collectieve onderhandeling met OMOB over de voorwaarden van deze polis aan de gang was en dat daarom werd gevraagd een afwachtende houding desbetreffend aan te nemen. Het getuigt van een bedenkelijke ingesteldheid om thans te beweren dat er belangenvermenging zou geschieden. Dergelijke lasterlijke aantijgingen zijn onverenigbaar met de leidinggevende functie van de heer De Dijn. Daarenboven erkent de heer De Dijn zonder blozen dat hij de instructies van de voorzitter gewoon negeerde (conclusie blz. 21, onderaan).

Hoe bedenkelijk de ingesteldheid van de heer De Dijn wel is, moge blijken uit zijn uiteenzetting op blz. 22 van zijn conclusie.

Vervolgens dient vastgesteld dat de onwettige afwezigheden, behandeld in stuk I.16, niet betwist worden; zij zijn ook niet betwistbaar. Stuk I.16, 2/ blz., beschrijft nauwkeuring wat er toen gebeurde en hoe de heer De Dijn alle instructies van de voorzitter en de Raad gewoon negeert wanneer het zijn persoon betreft.

De wijze waarop de heer De Dijn zijn onwettige afwezigheid van 26.9.1997 'weerlegt', is kenschetsend. Het tuchtverslag verwijst naar stuk VIII.1, dat zich volgens de heer De Dijn niet in het dossier bevindt. Er is slechts één stuk

nr. VIII, nl. de aanmaning van de voorzitter aan de heer De Dijn om op 26.9.1997 op het werk te zijn, en dit omwille dringend noodzakelijke opdrachten te vervullen betreffende de begroting. Zoals blijkt uit die aanmaning was dit nodig door de nalatigheid van de heer De Dijn zelf, die overigens in zijn conclusie erkent dat hij op voorhand door de voorzitter mondeling verwittigd was. De aangetekende brief zelf werd door de heer De Dijn simpelweg niet afgehaald. Het is goedkoop thans te beweren dat de afwezigheid van 26.9.1997 om medische redenen noodzakelijk was, vermits er dan geen enkele reden was om zulks niet te regelen op de normale wijze, namelijk door middel van een ziektebriefje. De intrekking van de dag vakantie was noodzakelijk. Immers, het werk aan het voorontwerp van de begroting was zeker nog niet af, terwijl de heer De Dijn zich onverwacht ziek meldde op 24 en 25/9/1997, waardoor terecht de vrees ontstond dat het werk andermaal niet zou klaar zijn.

Dat de heer De Dijn zelf 'zijn' vakantieprobleem van begin juli 1997 gebruikt om zich als slachtoffer te tonen, getuigt van misplaatste lef. De heer De Dijn heeft inderdaad rond 20.6.1997 vakantie aangevraagd voor een bezoek aan zijn zieke schoonvader in Polen. Omdat [er] vroeger ook al heel wat problemen waren geweest met de precieze duur van dergelijk verblijf in het buitenland, heeft de voorzitter bij brief van 23.6.1997 aan de heer De Dijn gevraagd om de precieze gegevens van die vakantie te bezorgen (begin en einde) (zie stuk 10 van de heer De Dijn). Uiteindelijk is dit de meest normale zaak. De heer [De Dijn] weigerde dit evenwel, zodat enkel en alleen door zijn koppigheid de toestemming uitbleef. Pas begin juli 1997 heeft de heer De Dijn gedaan wat moest. Dat hij daardoor te laat kwam voor een ultieme groet aan zijn schoonvader, kan hij bijgevolg enkel zichzelf verwijten.

Dezelfde bedenkelijke mentaliteit van de heer De Dijn blijkt waar hij 'zijn' probleem over het huwelijk van zijn schoonbroer in Polen ter sprake brengt. Die schoonbroer huwde op *25.12.1995*! Toch eiste de heer De Dijn een dag omstandigheidsverlof, wat hem uiteindelijk werd toegestaan, ofschoon helemaal niet wettelijk verplicht, zodat in werkelijkheid de heer De Dijn een extra dag vakantie toegekend kreeg. Deze blijk van goede wil door het bestuur werd duidelijk niet gewaardeerd door de heer De Dijn, zoals blijkt uit zijn conclusie, blz. 23.

Ook betreffende de nieuwe dienstregeling van 15.1.1998 heeft de heer De Dijn geen echt verweer. Liever dan het nieuw personeelsstatuut op te maken, zoals reeds lang wordt gevraagd door de Raad, hield de heer De Dijn zich voor de zoveelste maal bezig met een gerichte actie tegen bepaalde personeelsleden. De brief van de voorzitter aan de secretaris d.d. 21.1.1998 (stuk VI.7) toont voldoende aan waar het om gaat.

De heer De Dijn omschrijft zijn eenzijdige wijzigingen aan het personeelsstatuut als een eenvoudige dienstnota.

Reeds 19 jaar wordt door het administratief personeel en de maatschappelijke werkers hetzelfde aantal uren gepresteerd als bij het administratief personeel van de gemeente Melle, namelijk 7.15 u per dag. Naast de heer De Dijn is er slechts 1 personeelslid statutair benoemd namelijk mevrouw C.F., maatschappelijk werkster, en omwille van haar aanstelling in voorkomend geval ook waarnemend secretaris.

In de zitting van de OCMW-raad van 7.2.1995 werd het uurrooster besproken. Volgens de toenmalige voorzitter werd in het overleg met de syndicaten gesteld dat het OCMW andere behoeften heeft dan het personeel van

het gemeentebestuur, en dat de bestaande regeling van kracht blijft. Hierboven werd reeds beschreven hoezeer de opmaak van een nieuw personeelsstatuut achterwege bleef. Zo onder andere werd door de voorzitter op de dagorde van de Raad van 7.8.1997 ter bespreking geplaatst: *A. Personeel. Maandelijkse prestaties. B. Personeel. Opdracht secretaris uitwerken van uurregeling personeel*.

Uit stuk I.8 blijkt hoezeer het met de notulering van dit onderwerp ter raadszitting van 7.8.1997 fout ging. Zoals hiervóór beschreven heeft de Raad toen eenparig notulen goedgekeurd betreffende onder andere de raadszitting van 7.8.1997. Op blz. 5 van deze tekst, onder punt 1 (verslag van vergadering 7.8.1997 en 4.9.1997), onderaan, werd de juiste inhoud van de bespreking van dit agendapunt weergegeven. Zelfs tot op heden heeft de secretaris nog steeds geen verslag ingediend van het onderzoek bij het personeel omtrent de huidige dienstregeling.

Op 15.1.1998 wijzigde de heer De Dijn plots en totaal onbesproken de uurregeling en eiste hij dat vanaf dan 7.36 u per dag zou gewerkt worden. Op 21.1.1998 heeft de voorzitter de heer De Dijn op de hoogte gebracht dat wijzigingen van de uurregeling volgens wettelijke regels dienen te gebeuren en dat in afwachting zijn beslissing werd geschorst. Desondanks verspreidde de heer De Dijn nadien onder het personeel toch het bericht dat hij ‘zijn dienstnota’ onverkort handhaafde.

In het licht van het uitblijven van een voorstel tot aangepast personeelsstatuut en de diverse opdrachten van de Raad en de voorzitter desbetreffend is de houding van de heer De Dijn op dit punt gewoon tergend.

Kennelijk is de heer De Dijn dermate bezeten van zijn vervolgingsdrang tegen bepaalde personeelsleden, dat de normale werking van het bestuur moet wijken voor zijn streven, en handelt hij daarbij niet meer als een redelijk mens. Er is geen reden om stuk VI.9, namelijk een proces-verbaal van de rijkswacht, uit het dossier te weren, vermits dit stuk op regelmatige wijze, na toelating van de gemachtigde van de heer Procureur-Generaal ter correctionele griffie van de rechtbank van eerste aanleg te Gent werd bekomen, alwaar de toelating zoals steeds behouden bleef, doch uiteraard mits betaling van de griffierechten, waarvan het bewijs van betaling gehecht is aan dat stuk (eerste blz., verso).

Hiervóór werd reeds weerlegd dat de voorzitter omwille van aanwezigheid bij die feiten zich zou moeten terugtrekken. Zijn verklaring is immers geenszins doorslaggevend tot bewijs van die vijandigheid, die door de heer De Dijn in zijn verklaring grif wordt toegegeven. Overigens is dit P.V. geen essentieel stuk om de agressiviteit van de heer De Dijn te bewijzen. Ook zonder dat P.V. ligt het bewijs voor. De bewuste feiten werden door mevrouw C.F. bij brief van 16.9.1997 aan de Raad ter kennis gebracht en tijdens de raadszitting van 9.10.1997 bij de notulen gevoegd (stuk I.5, laatste blz.). Overigens werd op 13.10.1997 nog eens een kopie daarvan bezorgd aan de heer De Dijn (stuk VI.10, laatste blz.), zodat hij zeker niet onwetend is over de inhoud van die brief, en die feiten ook om die reden voldoende bewezen zijn.

De agressiviteit uit zich ook tegenover de voorzitter en de raadsleden van het OCMW, evenals tegenover de leden van het Overlegcomité. Op blz. 7, 6/ alinea van het tuchtverslag wordt verwezen naar bewijskrachtige stukken in dat verband. Het is kenschetsend dat de heer De Dijn steeds weer de inhoud van die stukken ontkent, terwijl het in grote mate stukken betreft, die [door] anderen,

welke helemaal geen belang hebben in deze zaak, werden opgemaakt (zoals bijvoorbeeld het volledig Overlegcomité).

Totaal ten onrechte poogt de heer De Dijn op de blz. 27 en 28 van zijn conclusie zijn verantwoordelijkheid voor de slechte organisatie van de huisvesting voor opvang van mensen in een crisissituatie te ontlopen. Hijzelf maakte de bestelbons voor aankoop van allerlei uitrusting op, zoals hij overigens ook toegeeft op blz. 28 van zijn conclusie (zie zijn stuk 12). De desbetreffende facturen zijn door de heer De Dijn zelf op 6.8.1997 ingeschreven in het register der binnenkomende briefwisseling. Beide facturen zijn door de heer De Dijn zelf juist bevonden en betaalbaar gesteld. De facturen werden in de raadszitting van 7.8.1997 goedgekeurd; tezelfdertijd werd opdracht gegeven om de facturen te betalen (betaalbaarstelling of mandaat). Ingevolge die opdracht werden de facturen door de ontvanger nog vóór 26.8.1997 daadwerkelijk betaald. Hierdoor blijkt duidelijk dat de facturen niet in de raadszitting van 4.9.1997 werden behandeld, vermits zij reeds in augustus betaald werden, ingevolge, het weze herhaald, de handelingen van de heer De Dijn zelf. Deze feiten bewijzen nog eens hoe belangrijk een precieze notulering wel is. Uit de notulen betreffende de raadszitting van 7.8.1997, waarop de heer De Dijn het ambt van secretaris waarnam, blijkt niet dat de besproken facturen toen inderdaad zijn betaalbaar gesteld, zodat het in de daaropvolgende raad fout liep met de nummering van de betaalbaar gestelde facturen. Dit is enkel en alleen te wijten aan de nalatigheid betreffende de notulering door de heer De Dijn zelf tijdens de raadszitting van 7.8.1997, en aan het gebrek aan instructies aan het bevoegd personeel en waarnemend secretaris.

Ook betreffende de opmaak van het ontwerp van begroting miskent de heer De Dijn zijn nalatigheid. Reeds tijdens de raadszitting van 7.8.1997 werd hem opdracht gegeven om de opmaak van het ontwerp van begroting door de waarnemend secretaris mogelijk te maken (stuk I.3, laatste blz., punt 16). Bij brief van 14.8.1997 (stuk IX.1) heeft de voorzitter de heer De Dijn nog eens uitdrukkelijk aan die opdracht herinnerd. Toch is gebleken dat de heer De Dijn deze instructie gewoon negeerde, en bijvoorbeeld de informatie tot het opmaken van die begroting bij hem thuis liet toekomen. De Raad heeft helemaal geen kennis gekregen van het stuk nr. 13, thans voorgelegd door de heer De Dijn, zodat de waarachtigheid van dat stuk niet kan gecontroleerd worden.

De opmaak van het ontwerp van begroting dient te gebeuren volgens welbepaalde regels en criteria, vastgelegd door diverse wetgevingen (o.a. art. 88, in het bijzonder § 3 van de Organieke Wet) en opgedragen door het Overlegcomité van 19.9.96 en door verschillende Raden: zoals de opmaak van een koptabel, het plaatsen van de uitgaven tegenover de ontvangsten, het vermelden van totalen en subtotalen, en het opmaken van een verklarende en stavende nota. Omdat in september 1997 daarvan nog geen spoor te vinden was, heeft de voorzitter de heer De Dijn bij brief van 24.9.1997 (stuk VIII, hiervóór reeds uitvoering besproken) uitdrukkelijk in gebreke gesteld zijn taak in die zin te vervullen. Het antwoord van de heer De Dijn werd gegeven in de vorm van een dag onwettige afwezigheid. Uit de voorgelegde stukken nrs. IV blijkt voldoende dat de heer De Dijn in gebreke was. Ook de notulen over de raadszittingen van 9.10.1997, 21.10.1997, 6.11.1997 en 17.11.1997 (stukken I.6-7-8-9) bewijzen dat. Van een verklarende en stavende nota, zoals voorgeschreven door art. 88 § 3 van de OCMW-wet, was tot eind oktober geen spoor... Wat ooit werd opgemaakt, werd dan nog veel te laat ter inzage gegeven, zodat zulks niet kon dienen voor een behoorlijke bespreking. Er moge volledigheidshalve hier verwezen worden naar de totaal eenzijdige beslissing

van de heer De Dijn om kredieten te voorzien ter vaste benoeming van alle gesco's.

Het dient benadrukt dat de nalatigheid van de heer De Dijn betreffende de verplicht opgelegde registratie van de sociale dienst NIET wordt ontkend.

Bij heel wat van de hiervóór besproken problemen is gebleken dat de heer De Dijn zich helemaal niet stoort aan de opdrachten, hem gegeven door de Raad, het vast bureau of de voorzitter. Dit is eveneens zo betreffende de toegankelijkheid van de administratie en/of computerbestanden tijdens de afwezigheid van de heer De Dijn, wat voor de goede werking van de dienst op dat ogenblik storend is.

Overwegende dat uit al hetgeen voorafgaat blijkt dat de feiten die de betrokkene ten laste worden gelegd, als bewezen dienen te worden beschouwd;
Dat al deze feiten een tekortkoming uitmaken van de beroepsplichten en de waardigheid van het ambt in het gedrang brengen;
Dat door de houding van de betrokkene een normale werking van het OCMW van Melle quasi onmogelijk is geworden;

Dat het zelfs zo is dat bepaalde personeelsleden nu al uitkijken naar een andere werksfeer om te kunnen ontsnappen aan het gedrag van de betrokkene;

Dat vooral het gedrag van de betrokkene tijdens de raadszittingen, waar hij constant tussenbeide komt en in discussie gaat met de raadsleden, in het bijzonder met de voorzitter, de normale dagdagelijkse werking van het OCMW hypothekeert;
Dat het voorbeeld uit het dossier in dit verband met betrekking tot de reactie van een raadslid naar aanleiding van weer eens een tussenkomst van de betrokkene, voor zich spreekt;
Dat het overigens niet de taak is van de secretaris op de raadszitting stelselmatig en te pas en te onpas tussenbeide te komen;

Dat de situatie derhalve zodanig is geëscaleerd dat elke verdere samenwerking tussen bestuur en betrokkene onmogelijk is geworden;

Dat het derhalve niet anders kan dan dat betrokkene definitief uit de dienst moet worden verwijderd;

Dat de toepassing van een andere maatregel geen enkel resultaat zou opleveren dat het belang van de dienst zou ten goede komen;

Dat in dit verband kan worden gesteld dat het opleggen van een tuchtmaatregel niet in eerste instantie een sanctionerend optreden op het oog moet hebben, maar wel het belang van de dienst waarin het betrokken personeelslid is tewerkgesteld;
Dat tucht inderdaad vooral een gegeven is dat inspeelt op de relatie tussen het betrokken personeelslid en het bestuur waarbij hij is tewerkgesteld;
Dat bij het bepalen van de strafmaat dan ook in eerste instantie het belang van de dienst en niet het belang van de betrokkene moet worden in ogenschouw genomen;

Dat, zoals hoger gesteld, de houding van de betrokkene dusdanig is dat de ganse dienst hierdoor in het gedrang komt;
Dat dit des te meer het geval is nu de betrokkene de hoogste ambtenaar is van die dienst;

Dat het onvermijdelijk is dat het nog langer in dienst houden van betrokkene een uitermate negatieve invloed zal hebben op de verdere werking van de dienst;
Dat de Raad het zich niet kan veroorloven een openbare dienst met een uitgesproken sociaal karakter volledig te laten ontsporen door het blijven tolereren van het gedrag, de houding en het optreden van de hoogste ambtenaar van de dienst;

Overwegende dat dan ook alleen een maximum-sanctie hier op haar plaats is;
Dat er evenwel geen aanleiding is de pensioenrechten van betrokkene voor de gepresteerde periode in het gedrang te brengen;

[...]"

Dit besluit, dat met een aangetekende brief van 7 april 1998 ter kennis van de verzoeker wordt gebracht, vormt de eerste bestreden handeling.

6.6. Met een aangetekende brief van 7 april 1998 wordt het besluit van 31 maart 1998 voor advies voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Melle.

Op 15 april 1998 verleent het college van burgemeester en schepenen gunstig advies.

6.7. Met een aangetekende brief van 7 april 1998 wordt het besluit van 31 maart 1998 ook ter goedkeuring voorgelegd aan de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen.

Op 18 juni 1998 keurt de bestendige deputatie, na de verzoeker en het OCMW te hebben gehoord, het besluit van 31 maart 1998 goed.

Met aangetekende brieven van 19 juni 1998 wordt die beslissing aan de verzoeker en aan het OCMW van Melle ter kennis gebracht.

6.8. Met een aangetekende brief van 29 juni 1998 dient de verzoeker tegen het goedkeuringsbesluit van de bestendige deputatie beroep in bij de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn.

Bij ministerieel besluit van 17 december 1998 beslist de minister, na de verzoeker en het OCMW, alsook een vertegenwoordiger van de bestendige deputatie te hebben gehoord, het beroep van de verzoeker te verwerpen.

Dit besluit is geredigeerd als volgt:

"[...]

Overwegende dat de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege door de raad van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn werd opgelegd om reden dat de betrokkene:

1. niet op een correcte en objectieve wijze in de notulen weergaf van wat er tijdens de zitting van de raad van het OCMW werd besproken en beslist, waardoor artikel 45, § 1, alinea 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende het OCMW werd overtreden;
2. niet op een correcte en objectieve wijze in de notulen weergaf van wat er tijdens de zittingen van het vast bureau van het OCMW werd besproken en beslist, waardoor artikel 45, § 1, alinea 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende het OCMW werd overtreden;

3. zich op een onhebbelijke wijze gedroeg tijdens de vergaderingen van de raad en van het vast bureau van het OCMW, alsook tijdens de vergaderingen van het Overlegcomité;

4. doelbewust de hem opgedragen taken van wettelijke ondersteuning van het OCMW negeerde;

5. de notulen van de vergaderingen en van de beslissingen niet tijdig en correct overbracht in de daartoe bestemde registers;

6. zijn taak als hoofd van het personeel en als leidinggevend ambtenaar van de administratie niet correct uitoefende;

7. slechts na herhaald aandringen en zelfs na een uitdrukkelijke ingebrekestelling op het laatste ogenblik een compleet voorontwerp van begroting 1998 afleverde;

8. stelselmatig de hem door de voorzitter, de raad en het vast bureau gegeven onderrichtingen negeerde, waardoor de werking van het OCMW in het gedrang kwam;

9. niet of slechts gedeeltelijk toegang verleende aan de raadsleden en aan de waarnemend secretaris tot gegevens, documenten en dossiers, vóór en tijdens zijn afwezigheid, waardoor de werking van de diensten en de beleidsorganen van het OCMW in het gedrang kwam, terwijl hij dan wel weer de rollen omkeerde en beweerde niet geïnformeerd te zijn door de waarnemend secretaris;

Overwegende dat uit het dossier en uit de omstandig gemotiveerde beslissing van de raad van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Melle [blijkt dat] de aan de betrokkene ten laste gelegde feiten als bewezen moeten worden beschouwd;

Overwegende dat de betrokkene een aantal proceduremiddelen inroept waaruit hij concludeert dat de Bestendige Deputatie bij de provincieraad van Oost-Vlaanderen ten onrechte de beslissing van de raad van het openbaar centrum van maatschappelijk welzijn goedkeurde;

Overwegende dat de betrokkene als *eerste middel* de schending inroept van artikel 303 van de nieuwe gemeentewet doordat het proces-verbaal van verhoor na de ondertekening door de betrokkene werd gewijzigd door de OCMW-raad, zonder dat dit 'nieuwe' proces-verbaal opnieuw ter ondertekening aan verzoeker werd aangeboden;

Overwegende dat uit het dossier blijkt dat de betrokkene op 18 februari 1998 door de OCMW-raad van Melle werd gehoord; dat, conform de bepalingen van artikel 303, 3de lid, van de nieuwe gemeentewet, het proces-verbaal van verhoor na de hoorzitting werd opgesteld en -binnen de acht dagen- aan de betrokkene ter kennisgeving en ondertekening werd toegestuurd bij aangetekende brief van 23 februari 1998; dat, conform de bepalingen van artikel 52 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, voornoemd artikel 303 van de nieuwe gemeentewet eveneens van toepassing is op door de OCMW's getroffen tuchtmaatregelen;

Overwegende dat de betrokkene het proces-verbaal van verhoor terugstuurde en hierbij een aantal opmerkingen formuleerde, die louter en alleen redactionele opmerkingen waren; dat, aan de hand van deze opmerkingen, de redactie van het proces-verbaal werd aangepast;

Overwegende dat in casu de aangebrachte wijzigingen van die aard waren dat zij inhoudelijk het proces-verbaal van verhoor niet wijzigden; dat overigens het proces-verbaal van verhoor dat zich in het dossier bevindt het door de betrokkene ondertekende P.V. is, samen met de door hem geformuleerde opmerkingen;

Overwegende dat er derhalve moet worden van uitgegaan dat er slechts één enkel proces-verbaal van de hoorzitting werd opgesteld, met name het proces-verbaal dat de verklaringen weergeeft, door de betrokkene op de hoorzitting van 18 februari 1998 afgelegd, proces-verbaal dat bij brief van 23 februari 1998 aan de betrokkene werd betekend;

Overwegende dat de tuchtoverheid hiermee voldaan heeft aan de in de nieuwe gemeentewet voorgeschreven procedure; dat overigens o. m. de Raad van State in een arrest nr. 56.408 van 22 november 1998 (R.v.S., Huyghe) o.m. stelde dat weliswaar degene die een proces-verbaal van verhoor onder voorbehoud ondertekent, zich het recht verschaft om naderhand de inhoud van dat proces-verbaal te betwisten, maar dat er geen rechtsregel bestaat die aanduidt dat 'naderhand' zo moet begrepen worden dat de tuchtoverheid met haar beslissing dient te wachten tot de betrokkene na ontvangst van het proces-verbaal van verhoor ertoe gekomen is bij haar, de tuchtoverheid, zijn opmerkingen kenbaar te maken; dat hieruit kan worden afgeleid dat de tuchtoverheid zelfs niet verplicht is te wachten tot de betrokkene eventueel zijn opmerkingen formuleert vooraleer een tuchtsanctie op te leggen;

Overwegende dat de Raad van State in een ander arrest (R.v.S., Callens, nr. 14.715 van 11 mei 1971) zelfs stelt dat de ambtenaar -wanneer hij het proces-verbaal staande de zitting zou ondertekenen- niet in het bezit moet worden gesteld van dat proces-verbaal van verhoor; dat derhalve in hoofde van de tuchtoverheid er zeker geen verplichting kan bestaan om een proces-verbaal, dat aan de betrokkene werd betekend met verzoek het ondertekend, al dan niet met eventuele opmerkingen, terug te sturen, [...] een tweede maal aan de betrokkene te betekenen, na ontvangst van diens opmerkingen; dat het kan

volstaan dat akte genomen wordt van de gemaakte opmerkingen; dat dit in casu in het tuchtstrafbesluit zelf gebeurde;

Overwegende dat de verwijzing in het tuchtstrafbesluit naar de aangebrachte wijzigingen in het proces-verbaal enkel en alleen betrekking hadden op tekstverbeteringen die geen enkele wezenlijke invloed hadden op de inhoud van het stuk als dusdanig;

Overwegende dat voor het overige uit het tuchtstrafbesluit van het OCMW van Melle blijkt dat, bij het nemen van de beslissing houdende het opleggen van de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege, enkel rekening werd gehouden met de door de betrokkene ter zitting van 18 februari 1998 afgelegde verklaringen en met de door hem gemaakte opmerkingen;

Overwegende dat de raad trouwens, na kennisname van deze opmerkingen, de bandopname die van de hoorzitting werd gemaakt, opnieuw beluisterde en enerzijds tot de vaststelling is gekomen dat een aantal opmerkingen van de betrokkene niet relevant waren, vermits het uitgeschreven proces-verbaal de letterlijke weergave was van de door de betrokkene en zijn verdediger afgelegde
verklaringen, en anderzijds vaststelde dat een aantal andere opmerkingen wel correct waren;

Overwegende dat, aangezien deze correcties door de betrokkene zelf werden ‘gesuggereerd’, hij uiteraard niet kan volhouden dat hij de inhoud van dit ‘gewijzigde’ proces-verbaal niet zou hebben gekend;

Overwegende derhalve dat er geen sprake kan zijn van een ‘tweede’ proces-verbaal van verhoor zoals betrokkene beweert; dat dit -niet bestaande- p.v. dan ook niet ter ondertekening aan de betrokkene kon worden voorgelegd; dat het proces-verbaal van verhoor dat zich in het dossier bevindt dan ook niet anders kan zijn dan het proces-verbaal dat aan de betrokkene ter ondertekening werd aangeboden, met weliswaar, in functie van de door de betrokkene gemaakte opmerkingen, een aantal kleine tekstverbeteringen;

Overwegende dat voor het overige de raad van het OCMW van Melle heeft voldaan aan de wettelijke bepalingen m.b.t. het opstellen van het proces-verbaal van verhoor en de uitnodiging aan de betrokkene tot ondertekening hiervan; overwegende dat de wet immers enkel en alleen bepaalt dat de betrokkene moet uitgenodigd worden tot kennisneming en ondertekening van het proces-verbaal, hetgeen in casu is gebeurd; dat verder, aangezien deze uitnodiging moet beschouwd worden als een substantiële vormvereiste, hieraan moet worden voldaan vóór de uitspraak van de tuchtstraf en dit op straffe van nietigheid van het tuchtstrafbesluit (I. Opdebeek, op. cit., blz. 164, nr. 261; R.v.S., De Keuwer, nr. 3.516 van 26 juni 1954; T.B.P., 1954, 389, noot H. Vliebergh; R.v.S., De Clerck, nr. 16.549 van 9 juli 1974; R.v.S., OCMW Oostende, nr. 25.350 van 23 mei 1985; R.v.S., OCMW Watermaal-Bosvoorde, nr. 27.753, J.L.M.B., 1987, 1057, noot P. Martens); dat ook aan deze vereiste werd voldaan;

Overwegende dat de betrokkene als *tweede middel* de schending inroept van het onpartijdigheidsbeginsel als beginsel van behoorlijk bestuur, doordat de voorzitter van de raad, ondanks het feit [sic] dat hij betrokken zou geweest zijn bij een aantal aan de betrokkene ten laste gelegde feiten, hetzij als getuige hetzij als aanbrenger ervan;

Overwegende dat in dit verband kan worden gesteld dat inderdaad een aantal feiten die werden weerhouden, betrekking hebben op het feit dat de betrokkene geen gevolg gaf aan opdrachten en verzoeken hem gedaan door de voorzitter van het OCMW; dat dit echter niet kan volstaan om te stellen dat de voorzitter enkel en alleen om die reden niet zou gemachtigd zijn deel te nemen aan de beraadslaging en de stemming over de aan de betrokkene op te leggen tuchtsanctie;

Overwegende dat in dit verband kan verwezen worden naar de vaste rechtspraak van de Raad van State die o.m. in een arrest van 8 november 1994 (R.v.S., Hauwelaert, nr. 50.081) stelde dat de omstandigheid dat een lid van het College van burgemeester en schepenen, als verantwoordelijke voor de dienst waarvan verzoeker deel uitmaakt, tuchtfeiten heeft vastgesteld en een verslag opmaakte dat de basis vormt voor latere tuchtvervolging, niet automatisch moet worden besloten tot schending van het onpartijdigheidsbeginsel, zeker niet wanneer niets erop wijst dat het betrokken lid van het College niet meer in staat zou zijn geweest onbevangen en onbevooroordeeld te oordelen over verzoekers gedragingen; dat dit arrest perfect op dit dossier van toepassing is;

Overwegende dat de Raad van State eveneens stelde dat uit het enkele feit dat de burgemeester, als hoofd van de politie, bepaalde onderzoeken heeft verricht en ter afsluiting van dat onderzoek de zaak naar de gemeenteraad, waarvan hij de voorzitter is, verwijst, geen schending van het beginsel van onpartijdigheid kan worden afgeleid (cfr. R.v.S., De Boeck, nr. 34.108 van 20 februari 1990); Zulks zou alleen het geval zijn indien de burgemeester, zonder gezichtsverlies te lijden, niet meer kan terugkomen op een handeling, voorstel of beslissing die hij naar aanleiding van een voorafgaand onderzoek zou hebben gesteld en hij zijn zienswijze dan ook zal trachten door te drukken in de gemeenteraad (cfr. R.v.S., De Boeck, nr. 34.108 van 20 februari 1990); dat ook deze rechtspraak perfect kan worden toegepast op onderhavig dossier; dat, volledigheidshalve, en ter illustratie van de hierboven ontwikkelde stelling, ook kan worden verwezen naar de vaste rechtspraak van de Raad van State die eveneens stelt dat het niet verboden is dat een persoon die de leiding van de dienst heeft waartoe het gesanctioneerde personeelslid behoort en die zelf de tuchtprocedure op gang heeft gebracht, zitting heeft in het collegiaal tuchtorgaan (R.v.S., De Boeck, nr. 34.108 van 20 februari 1990; R.v.S., Buyle, nr. 35.925 van 4 december 1990; R.v.S., Rampelbergh, nr. 39.569 van 2 juni 1992); dat deze situatie nog verregaander is dan wat er zich in dit dossier heeft afgespeeld;

Overwegende trouwens dat, indien de stelling van de betrokkene met betrekking tot de positie van de voorzitter van het OCMW zou worden gevolgd, deze stelling eveneens zou kunnen worden toegepast op de andere leden van de raad; dat immers ook een aantal andere feiten, zoals o.m. het gedrag van de betrokkene op de zitting van raad en vast bureau, het niet correct weergeven van dat wat in de zittingen werd besproken in de notulen, het niet of slechts gedeeltelijk toegang verlenen tot gegevens en documenten aan de raadsleden, enz..., werden gepleegd ten overstaan van andere leden van de raad en zelfs ten overstaan van de ganse raad; dat in de filosofie van de betrokkene dan ook deze leden niet aan de beraadslaging en de stemming zouden hebben mogen deelnemen;

Overwegende dat dit uiteraard niet kan aangezien in dat geval de uitoefening van het tuchtrecht onmogelijk zou worden; dat in dit verband eveneens kan worden verwezen naar de vaste rechtspraak van de Raad van State die stelt dat het algemeen rechtsbeginsel nemo iudex in causa sua volgens

de Raad van State weliswaar ook van toepassing is op de organen van het actief bestuur, maar slechts in zoverre zulks verenigbaar is met de eigen aard en in het bijzonder de eigen structuur van een administratie (I. Opdebeek, Tuchtrecht in de Lokale Besturen, Die Keure, 1992, pag. 170, nr. 271; R.v.S., Thys, nr. 26.116 van 28 januari 1986; R.v.S., Decraemere, nr. 28.321 van 30 juni 1987; R.v.S., Jacquart, nr. 28.448 van 15 september 1987, T.B.P., 1988, 205; R.v.S., Van Gompel, nr. 34.805 van 24 april 1990; R.v.S., Dellaert, nr. 35.714 van 23 oktober 1990; R.v.S., Reyniers, nr. 39.156 van 3 april 1992; R.v.S., Rampelbergh, nr. 39.569 van 2 juni 1992);

Overwegende dat de structuur van het orgaan van actief bestuur inderdaad ruimte moet bieden voor de toepassing van het beginsel (I. Opdebeek, id.; R.v.S., Reyniers, nr. 39.156 van 3 april 1992); dat de toepassing van het beginsel van onpartijdigheid er immers niet mag toe leiden dat de uitoefening van de tuchtbevoegdheid onmogelijk zou worden (I. Opdebeek, op. cit. pag. 173, nr. 275; R.v.S., Noë, nr. 16.592 van 26 juli 1974; R.v.S., Cauwet, nr. 36.479 van 22 februari 1991, T. Gem., 1991, 327);

Overwegende dat het feit dat niet afzonderlijk gestemd werd over de wraking van de voorzitter, terzake niet dienend is, aangezien in het uitvoerig gemotiveerd tuchtstrafbesluit zelf, dat uiteraard werd getroffen na een geheime beraadslaging en stemming, samen met het beantwoorden van de andere argumenten van de verdediging, de tuchtoverheid zich tevens heeft uitgesproken over de vraag tot wraking van de voorzitter; dat het argument van de betrokkene dat over deze vraag niet zou zijn beraadslaagd en gestemd derhalve niet opgaat:

Overwegende dat derhalve ook het tweede door de betrokkene ingeroepen middel faalt;

Overwegende dat de betrokkene als *derde middel* de schending inroept van artikel 301, alinea 2, 1/, van de nieuwe gemeentewet, doordat niet alle hem ten laste gelegde feiten zouden zijn opgesomd in de oproepingsbrief;

Overwegende dat uit het dossier blijkt dat bij de oproepingsbrief aan de betrokkene om te verschijnen voor de raad van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn een zeer omstandig tuchtverslag was gevoegd, opgesteld door een daartoe speciaal aangesteld lid van de raad (die zich dan uiteraard heeft onthouden bij de beraadslaging en de stemming over de aan de betrokkene op te leggen sanctie); dat in dat verslag zeer omstandig uiteengezet werd wat men juist aan de betrokkene verweet;

Overwegende dat het bovendien uiteraard evident is dat over de specifieke problematiek waarover dit dossier toch handelt (gedrag secretaris - niet opvolgen opdrachten, enz...) intern, tussen de secretaris en de voorzitter of andere leden van de raad m.b.t. de problematiek gesprekken zijn gevoerd; dat bovendien de voorzitter in een aantal nota's, gericht aan de betrokkene, de concrete problemen die de aanleiding zijn geweest tot het opstarten van de tuchtprocedure [sic]; dat deze nota's in het tuchtdossier, dat de betrokkene heeft kunnen inkijken, aanwezig zijn;

Overwegende dat, met betrekking tot de vermelding van de ten laste gelegde feiten in de oproepingsbrief, kan verwezen worden naar de vaste rechtspraak van de Raad van State die stelt dat, wanneer de vraag rijst of de betrokkene door de oproepingsbrief op voldoende wijze in kennis werd gesteld van de hem ten laste gelegde feiten, zich helemaal niet formalistisch opstelt. Hierbij wordt

nagegaan of het personeelslid, gelet op de concrete omstandigheden van de zaak, zich behoorlijk heeft kunnen verdedigen, waarbij niet alleen de oproepingsbrief wordt onderzocht, maar tevens een aantal andere gegevens. Er wordt onder meer rekening gehouden met: 1) het feit dat de betrokkene door het inzien van het dossier een voldoende kennis kan verwerven van de ten laste gelegde feiten (cfr. R.v.S., Van Hecke, nr. 26.966 van 1 oktober 1986; R.v.S.. De Crom, nr. 33.027 van 19 september 1989); 2) het feit dat de betrokkene reeds werd gehoord vóór het eigenlijke tuchtverhoor (cfr. R.v.S., Van Hecke, nr. 26.966 van 1 oktober 1986); 3) het feit dat de betrokkene geen enkel voorbehoud heeft gemaakt bij zijn verschijning (cfr. R.v.S., Van Hecke, nr. 26.966 van 1 oktober 1986) of zich enkel heeft beklaagd over het zuiver formele aspect van de niet-vermelding van de concrete inbreuken in de oproeping, maar niet over het feit dat hij de tenlasteleggingen niet kende (R.v.S., De Crom, nr. 33.027 van 19 september 1989);

Overwegende dat wat de beweerde nieuwe feiten betreft die in de loop van de procedure aan de tenlasteleggingen zouden zijn toegevoegd, het OCMW van Melle kan worden gevolgd in zijn stelling dat de door de betrokkene op bladzijde 7 en 8 van zijn beroepsmemorie [vermelde feiten] geen nieuwe feiten zijn, maar enkel preciseringen van feiten die initieel werden ten laste gelegd en/of antwoorden op stellingen van de betrokkene in zijn verdediging in eerste aanleg;

Overwegende dat derhalve ook het derde middel faalt;

Overwegende dat de betrokkene als *vierde middel* de schending inroept van de wet op de formele motiveringsplicht;

Overwegende dat ook in dit verband verwezen kan worden naar de vaste rechtspraak van de Raad van State die o.m. in een arrest van 28 juni 1994 (R.v.S., Geboes, nr. 48.296) stelt dat noch artikel 305 van de nieuwe gemeentewet, luidens hetwelk een tuchtstrafbesluit met redenen moet zijn omkleed, noch de wet van 29 juli 1991 op de formele motiveringsplicht van de bestuurshandelingen, de tuchtoverheid of aan de overheid die het administratief toezicht over die tuchtoverheid uitoefent, verplicht alle middelen van verdediging opgeworpen door de tuchtrechtelijk vervolgde ambtenaar stuk voor stuk te beantwoorden; dat het beantwoorden van de argumenten van de partijen alleen geldt ten aanzien van eigenlijke rechtscolleges, zowel van de rechterlijke als van de administratieve orde, zulks krachtens artikel 149 van de gecoördineerde Grondwet; dat noch de raad van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, noch de toezichthoudende overheid, uitspraak doende in tuchtzaken, beschouwd kunnen worden als administratieve rechtscolleges; dat het derhalve volstaat dat hun besluiten formeel zijn gemotiveerd;

Overwegende dat hieraan nog kan worden toegevoegd dat de essentie van de wet op de uitdrukkelijke motiveringsplicht is dat in de beslissing zelf de juridische en de feitelijke overwegingen moeten worden vermeld die aan de beslissing ten grondslag liggen (cfr. art. 3, lid 1 van de wet van 29 juli 1991; R.v.S., De Koninck, nr. 39.433, 21 mei 1992); dat het doel van de formele motiveringsplicht erin bestaat dat de betrokkene zou weten waarom een voor hem ongunstige beslissing is genomen, zodat hij zich, met de hem ter beschikking staande rechtsmiddelen, kan verweren tegen die beslissing, door aan te tonen dat de in de motivering tot uitdrukking gebrachte motieven niet gegrond zijn (cfr. R.v.S., Van Laeken, nr. 39.285 van 4 mei 1992); dat teneinde aan de hierboven vermelde doelstelling te voldoen de motivering de feiten moet vermelden, de juridische regels moet aangeven die werden toegepast en tevens

moet aantonen hoe de feiten op basis van de juridische regels tot de beslissing hebben geleid;

Overwegende dat het uitvoerig gemotiveerde besluit van de raad van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Melle ten overvloede aan deze voorwaarden tegemoet is gekomen;

Overwegende dat met betrekking tot de opmerkingen van de betrokkene in verband met het voegen van bepaalde stukken bij het dossier, de stelling van de raad van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Melle kan worden onderschreven; dat er inderdaad geen reden is om aan te nemen dat bepaalde stukken onrechtmatig aan het dossier werden toegevoegd; dat dit zeker niet het geval is met stukken waarvan de betrokkene zelf de auteur is;

Overwegende dat de betrokkene als *vijfde middel* de schending inroept van artikel 317 van de nieuwe gemeentewet, doordat een aantal van de aan de betrokkene ten laste gelegde feiten als verjaard zouden moeten beschouwd worden;

Overwegende nochtans dat uit de samenlezing van het tuchtverslag, gevoegd bij de oproepingsbrief voor het verhoor, en het omstandig gemotiveerde tuchtstrafbesluit blijkt dat alle concrete feiten die aan de betrokkene ten laste gelegd worden zich niet langer dan zes maanden vóór het begin van de tuchtprocedure hebben voorgedaan; dat immers als begin van de tuchtprocedure moet worden aangezien de oproeping van de betrokkene voor het verhoor; dat deze oproeping dateert van 27 januari 1998;

Overwegende dat, daar waar er verwijzingen zijn gemaakt naar feiten die zich hebben voorgedaan in de periode vóór 27 juli 1998 (dies a quo wat de verjaringstermijn betreft), deze verwijzingen inderdaad, zoals [...] ter zitting in graad van beroep [door] het OCMW van Melle terecht werd gesteld, enkel en alleen gebeurden teneinde aan te tonen dat de aan de betrokkene ten laste gelegde feiten geen eenmalige gebeurtenissen waren, maar eerder moesten worden gezien als een voortdurende situatie; dat minstens uit niets blijkt dat deze feiten die zich afspeelden vóór de hierboven vermelde datum ook effectief werden gesanctioneerd door het onderhavig tuchtstrafbesluit, waartegen beroep;

Overwegende dat hieraan volledigheidshalve kan worden toegevoegd dat uit de omstandige motivering van het tuchtstrafbesluit van de OCMW-raad van Melle blijkt dat de aan de betrokkene opgelegde sanctie grotendeels is ingegeven door de algemene houding van de betrokkene, die zich vertaalt in een aantal concrete feiten zoals weergegeven in het tuchtverslag dat bij de oproepingsbrief werd gevoegd, waardoor de dienst ernstige schade werd toegebracht;

Overwegende dat in het besluit van de OCMW-raad in dit verband o.a. gesteld wordt dat ‘door de houding van de betrokkene een normale werking van het OCMW van Melle quasi onmogelijk is geworden’ en ‘dat het zelfs zo is dat bepaalde personeelsleden nu al uitkijken naar een andere werksfeer om te kunnen ontsnappen aan het gedrag van de betrokkene’; dat het besluit verder stelt: ‘dat vooral het gedrag van de betrokkene tijdens de raadszittingen waar hij constant tussenbeide komt en in discussie gaat met de raadsleden, in het bijzonder met de voorzitter, de normale dagdagelijkse werking van het OCMW hypothekeert’ en tenslotte: ‘dat de houding van de betrokkene dusdanig is dat de ganse dienst hierdoor in het gedrang komt; dat dit des te meer het geval is nu de betrokkene de hoogste ambtenaar is van die dienst; dat het onvermijdelijk

is dat het nog langer in dienst houden van betrokkene een uitermate [sic] negatieve invloed zal hebben op de verdere werking van de dienst; dat de Raad het zich niet kan veroorloven een openbare dienst met een uitgesproken karakter volledig te laten ontsporen door het blijven tolereren van het gedrag, de houding en het optreden van de hoogste ambtenaar van de dienst';

Overwegende dat, zoals hoger gesteld, uit de geciteerde passages uit het tuchtstrafbesluit overduidelijk blijkt dat de sanctie van het ontslag van ambtswege in hoofdzaak is gebaseerd op de algemene attitude van de betrokkene; dat het feit dat bepaalde van de concrete tenlasteleggingen, die het uitvloeisel zijn van het algemeen gedrag van de betrokkene, niet zouden bewezen zijn of verjaard, zoals betrokken voorhoudt, geen enkele afbreuk doet aan de negatieve en onduldbare houding van de betrokkene; dat, met andere woorden, indien de raad van het OCMW tot de bevinding zou zijn gekomen dat bepaalde concrete feiten ofwel niet bewezen waren ofwel als verjaard zouden moeten beschouwd worden, hij niet tot een andere beslissing zou zijn gekomen met betrekking tot het globale optreden van de betrokkene;

Overwegende derhalve dat ook het vijfde door de betrokkene ingeroepen middel faalt;

Overwegende dat wat het *zesde middel* betreft, met name doordat artikel 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen werden geschonden, kan worden verwezen naar hetgeen werd gesteld bij de behandeling van het vierde door de betrokkene ingeroepen middel;

Overwegende dat bovendien, wat betreft de feitenvinding en de naleving van het zorgvuldigheidsbeginsel, de omstandige motivering van het tuchtstrafbesluit van de raad van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn kan worden onderschreven;

Overwegende dat de betrokkene als *zevende middel* inroept dat zijn rechten van verdediging zouden zijn geschonden doordat het verweer van de betrokkene tegen hem zou worden gebruikt;

Overwegende nochtans dat uit de lezing van het tuchtstrafbesluit, in samenhang met de inhoud van het proces-verbaal van verhoor van de in eerste aanleg gehouden hoorzitting, blijkt dat de door de betrokkene aangehaalde citaten, waaruit zou moeten blijken dat de wijze van verdediging tegen hem zou gebruikt worden, eigenlijk niets anders inhouden dan een reactie en/of weerlegging van het bestuur van de door de betrokkene geuite beweringen;

Overwegende dat dit de tuchtoverheid niet kwalijk kan worden genomen, aangezien zulks in feite moet worden beschouwd als een meer dan correcte naleving van de motiveringsverplichting die op de tuchtoverheid rust, aangezien zij hierdoor een antwoord verschaft op de door de betrokkene aangebrachte motieven;

Overwegende tenslotte, wat het *achtste middel* betreft, met name de schending van het evenredigheidsbeginsel, andermaal kan verwezen worden naar de vaste rechtspraak van de Raad van State, die o.m. in een arrest nr. 26.600 van 3 juni 1986 (Van Rompaey t. Gemeente Oudergem en Belgische Staat) stelde dat, wanneer een betrokken personeelslid geen enkel element aanbrengt dat een schending van artikel 6 van de Grondwet insluit die niet tevens een schending zou zijn van het proportionaliteitsbeginsel, het voor het

onderzoek van de zaak volstaat dat wordt nagegaan of dit proportionaliteitsbeginsel geëerbiedigd werd; dat de toetsing van de Raad van State in verband met het evenredigheidsbeginsel marginaal is, d.w.z. dat de Raad van State (en dus ook de toezichthoudende overheid) slechts mag optreden wanneer het bestuursorgaan op evidente wijze een onjuist gebruik van zijn beleidsvrijheid heeft gemaakt, m.a.w. wanneer het bestuur kennelijk onredelijk heeft gehandeld;

Overwegende dat het proportionaliteitsbeginsel niet betekent dat tuchtstraffen 'in verhouding' moeten zijn tot tuchtfeiten; dat over die verhouding de tuchtoverheid discretionair oordeelt;

Overwegende dat het proportionaliteitsbeginsel, als concrete toepassing van het redelijkheidsbeginsel, enkel de discretionaire bevoegdheid van de tuchtoverheid begrenst doordat het niet duldt dat een tuchtstraf in kennelijke wanverhouding staat tot de tuchtfeiten; dat echter, door voor de zwaarste sanctie te kiezen, de tuchtoverheid oordeelt over de verhouding tussen de tuchtstraf en de tuchtfeiten; dat het proportionaliteitsbeginsel de rechter niet toestaat dat oordeel van de tuchtoverheid over te doen, maar enkel dat oordeel onwettig te bevinden wanneer het tegen alle redelijkheid ingaat, wanneer de door de tuchtoverheid geponeerde 'verhouding' tussen tuchtfeit en tuchtstraf in werkelijkheid volkomen ontbreekt en wanneer er in werkelijkheid een kennelijke wanverhouding is;

Overwegende dat hieraan nog kan worden toegevoegd dat, zo het evenredigheidsbeginsel inhoudt dat de straf die wordt opgelegd in een redelijke verhouding moet staan tot de begane fout, het de Raad van State (en dus [ook] de toezichthoudende overheid) niet toekomt zich bij het beoordelen van die strafmaat in de plaats te stellen van de tuchtoverheid; dat hij enkel een kennelijk in wanverhouding tot de feiten staande straf onwettig kan bevinden, dat wil zeggen een straf waarvan het in redelijkheid ondenkbaar is dat enige met de uitoefening van het tuchtrecht belaste overheid die straf zou opleggen voor feiten van die aard en die ernst, hetgeen in casu overduidelijk niet het geval is;

Overwegende dat bovendien, bij de bepaling van de strafmaat, de overheid niet alleen rekening dient te houden met de persoonlijke situatie van de betrokken ambtenaar, maar ook en vooral, met het belang van de dienst waarvoor zij instaat; dat redelijkheid van een tuchtstraf dan ook in de eerste plaats moet beoordeeld worden in haar relatie met het belang van de dienst; dat ter zake dit belang niet uitsluitend en zelfs niet in de eerste plaats moet worden gemeten aan het financiële verlies dat de dienst eventueel zou geleden hebben ingevolge de houding van de betrokkene, maar veeleer aan de verstoring van de goede werking die de feiten hebben veroorzaakt waarbij onder meer rekening kan worden gehouden met de verbroken vertrouwensrelatie tussen de overheid en haar ambtenaar en dergelijke meer (R.v.S., Moors, nr. 39.771 van 23 juni 1992);

Overwegende dat in casu de raad van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn overduidelijk, terecht, dit laatste criterium heeft gehanteerd om aan de betrokkene de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen; dat overigens ook de Bestendige Deputatie, bij haar goedkeuringsbeslissing van dit standpunt is uitgegaan, door te stellen dat 'de houding van de secretaris de werking van het bestuur ernstig heeft belemmerd en de verstandhouding met zowel de raad, het vast bureau, het personeel en de gemeente heeft verziekt; dat in die omstandigheden de wettelijke opdracht van het bestuur en de besluitvorming in het gedrang werd gebracht; dat hierdoor het

sociaal maatschappelijk dienstverlenend karakter van de instelling grondig in diskrediet wordt gebracht';

Overwegende dat om al deze redenen het besluit van de raad van het openbaar centrum van maatschappelijk welzijn van Melle van 31 maart 1998 alsmede het besluit van de bestendige deputatie bij de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 18 juni 1998, waarbij het besluit van de OCMW-raad werd goedgekeurd, goedkeuring verdienen; dat het beroep van de betrokkene dan ook niet kan worden ingewilligd."

Dit besluit, dat met aangetekende brieven van 21 december 1998 ter kennis van de verzoeker wordt gebracht, vormt de tweede bestreden handeling.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

7. De verzoeker roept een eerste middel in, afgeleid uit de schending van artikel 303 van de Nieuwe Gemeentewet en de rechten van verdediging, doordat het proces-verbaal van verhoor na ondertekening door de verzoeker werd gewijzigd door de raad voor maatschappelijk welzijn, zonder dat dit "nieuwe" proces-verbaal opnieuw ter ondertekening aan de verzoeker werd aangeboden.

In de toelichting bij het middel voert de verzoeker aan dat uit het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn blijkt dat de raad, na ontvangst van de opmerkingen van de verzoeker op het proces-verbaal van verhoor, daarin wijzigingen heeft aangebracht. De gewijzigde versie van het proces-verbaal is hem echter niet ter ondertekening voorgelegd. Volgens de verzoeker is dat in strijd met artikel 303 van de Nieuwe Gemeentewet, dat de tuchtrechtelijk vervolgde persoon het recht verleent om kennis te nemen van het proces-verbaal zoals de tuchtoverheid meent dat het moet zijn, en om daarop opmerkingen te maken, m.a.w. het laatste woord te hebben. De bewering in het bestreden besluit dat de wijzigingen niet essentieel zijn of geen wezenlijke invloed hadden op de inhoud van het stuk, is voor de verzoeker onmogelijk te controleren, daar hij nooit kennis gekregen heeft van het aangepaste proces-verbaal.

Door met de desbetreffende grieven van de verzoeker geen rekening te houden, is het bestreden ministerieel besluit niet gesteund op in rechte

en in feite aanvaardbare motieven, en schendt het dus de materiële motiveringsplicht. De argumenten waarop in dat besluit wordt gesteund kunnen immers de door de verzoeker geuite kritiek niet weerleggen. Zo wordt in het ministerieel besluit overwogen dat de verzoeker de inhoud van het gewijzigde proces-verbaal moest kennen, daar de wijzigingen het gevolg waren van zijn eigen opmerkingen, terwijl de verzoeker niet kan controleren of de wijzigingen wel het gevolg waren van zijn opmerkingen, of die opmerkingen niet verkeerd zijn begrepen, en aan welke opmerkingen wel of niet een gevolg is gegeven.

Beoordeling

8. Artikel 303 van de Nieuwe Gemeentewet, dat ingevolge het destijds vigerende artikel 52 van de OCMW-wet van toepassing was op tuchtvorderingen tegen vastbenoemde personeelsleden van een OCMW, luidde ten tijde van het bestreden besluit als volgt:

> "Van de hoorzitting wordt een proces-verbaal opgemaakt, dat getrouw de verklaringen van de gehoorde weergeeft.
> Indien het proces-verbaal op het einde van de hoorzitting wordt opgemaakt, wordt er onmiddellijk voorlezing van gedaan en wordt de betrokkene verzocht het te ondertekenen.
> Indien het proces-verbaal na de hoorzitting wordt opgemaakt, wordt het binnen acht dagen na de hoorzitting aan de betrokkene meegedeeld met verzoek het te ondertekenen.
> In elk geval kan de betrokkene bij de ondertekening voorbehoud formuleren; indien hij weigert te ondertekenen, wordt daarvan melding gemaakt.
> [...]"

9. Uit de stukken van het dossier blijkt dat de tuchtoverheid op basis van een bandopname een woordelijk proces-verbaal van het verhoor heeft opgesteld, en dat dit proces-verbaal op 18 februari 1998 voor ondertekening en eventuele opmerkingen aan de verzoeker is meegedeeld. De verzoeker heeft het proces-verbaal ondertekend teruggestuurd, samen met een lijst opmerkingen.

In het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt overwogen dat de raad akte neemt van de opmerkingen van de verzoeker, en dat hij na het opnieuw beluisteren van de bandopname tot de vaststelling is gekomen dat een aantal opmerkingen niet relevant zijn, aangezien de uitgeschreven tekst de letterlijke weergave is van wat op de hoorzitting werd verklaard, maar dat een aantal andere opmerkingen terecht waren. De raad heeft dan ook de nodige correcties aangebracht. Hij merkt hierbij op dat die correcties geen wezenlijke inhoudelijke

verbeteringen inhouden, maar in hoofdzaak verbeteringen in verband met woordgebruik en stijl.

Het dossier bevat geen tweede versie van het proces-verbaal. Wel bevat het een kopie van de lijst met de opmerkingen van de verzoeker, waarvan er sommige zijn doorstreept.

10. Uit artikel 303 van de Nieuwe Gemeentewet volgt dat de tuchtrechtelijk vervolgde persoon het recht heeft om een "voorbehoud" te formuleren, en dus ook om opmerkingen te maken op het hem meegedeelde proces-verbaal. Er wordt echter niet bepaald dat die persoon, na een eventuele aanpassing van het proces-verbaal aan zijn opmerkingen, mededeling moet krijgen van de aangepaste versie ervan.

Voorts blijkt te dezen uit de bewoordingen zelf van het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn dat de raad in het proces-verbaal geen andere wijzigingen heeft aangebracht dan die welke de verzoeker zelf heeft gesuggereerd.

In die omstandigheden moet geconcludeerd worden dat de raad voor maatschappelijk welzijn, door het proces-verbaal aan de verzoeker mede te delen, door akte te nemen van zijn opmerkingen en door het proces-verbaal in functie van de gegrond geachte opmerkingen aan te passen, heeft voldaan aan de verplichting die bij artikel 303 van de Nieuwe Gemeentewet aan de tuchtoverheid wordt opgelegd. Noch die wetsbepaling, noch het algemeen beginsel betreffende het recht van verdediging zijn geschonden.

11. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat uit het dossier dat is overgemaakt aan de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, met het oog op de uitoefening van zijn goedkeuringstoezicht, blijkt dat daarin het proces-verbaal is opgenomen dat door de verzoeker is ondertekend, met de kopie van de lijst met diens opmerkingen waarop sommige opmerkingen zijn doorstreept. Aldus heeft de minister zijn toezichtsbevoegdheid met kennis van zaken kunnen uitoefenen.

Gelet op de conclusie in verband met de procedure voor de raad voor maatschappelijk welzijn (overweging 10), moet ook geconcludeerd worden dat in het bestreden ministerieel besluit terecht wordt overwogen dat de raad voor maatschappelijk welzijn "heeft voldaan aan de wettelijke bepalingen m.b.t. het

opstellen van het proces-verbaal van verhoor en de uitnodiging aan de betrokkene tot ondertekening ervan; [...] dat de wet immers enkel en alleen bepaalt dat de betrokkene moet uitgenodigd worden tot kennisneming en ondertekening van het proces-verbaal, hetgeen in casu is gebeurd". In dit opzicht steunt het ministerieel besluit dus wel degelijk op in rechte en in feite aanvaardbare motieven.

12. Het middel kan niet aangenomen worden.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

13. De verzoeker roept een tweede middel in, afgeleid uit de schending van het onpartijdigheidsbeginsel als beginsel van behoorlijk bestuur, doordat de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn "als rechtstreeks betrokkene bij en aanvoerder van een aantal feiten" aan de beraadslaging en de stemming over verzoekers tuchtzaak heeft deelgenomen.

In de toelichting bij het middel legt de verzoeker uit dat het onpartijdigheidsbeginsel onder meer inhoudt dat al wie partijdig is of een schijn van partijdigheid over zich heeft hangen, niet kan deelnemen aan de beraadslaging over een tuchtzaak. Dit geldt voor personen die zelf betrokken zijn bij de tuchtfeiten, hetzij als slachtoffer, hetzij als getuige, en voor personen die zich tijdens het vooronderzoek reeds een mening hebben gevormd over de tuchtzaak, in die zin dat ze daarop niet meer kunnen terugkomen zonder gezichtsverlies te lijden.

Hij voert aan dat "veel van de beweerde tuchtfeiten zich voordoen in de relatie secretaris-voorzitter en dat vaak wordt gesteund op brieven, nota's e.d. van de voorzitter om bepaalde feiten te bewijzen". Aan de verzoeker wordt bovendien vaak verweten geen gevolg te geven aan instructies van de voorzitter en een vijandige houding tegenover hem aan te nemen. In die omstandigheden kon de voorzitter over die feiten niet oordelen zonder partijdigheid of minsten zonder schijn van partijdigheid. Aan die vaststelling wordt geen afbreuk gedaan door de overweging dat de hoorzitting sereen is verlopen. Die sereniteit wordt overigens, volgens de verzoeker, meer dan teniet gedaan door de bewoordingen en de toon van het bestreden tuchtbesluit. In de memorie van wederantwoord beklemtoont de verzoeker dat het niet ging om een louter formele relatie ondergeschikte - verantwoordelijke van de dienst, maar dat er tussen hemzelf en de voorzitter "een

zeer gespannen persoonlijke relatie" bestond, waardoor de voorzitter "elke zin voor nuancering ten overstaan van [hem] heeft verloren". In zijn laatste memorie merkt de verzoeker ook nog op dat uit de aard van sommige tuchtfeiten blijkt dat de voorzitter "onmogelijk verzoeker hiervan kon vrij (laten) spreken zonder persoonlijk gezichtsverlies te lijden, gelet op zijn persoonlijke betrokkenheid bij sommige feiten en zijn relatie tot verzoeker, waarbij hij voorafgaand aan en tijdens de procedure maar één doel voor ogen had: verzoeker zo snel mogelijk uit het OCMW verwijderen".

Voorts laat de verzoeker gelden dat over de wraking van de voorzitter niet is gestemd, hoewel de tuchtoverheid verplicht is een beslissing te nemen over een verzoek tot wraking en zo nodig de betrokkene moet vragen de vergadering te verlaten. De raadsleden hebben niet eens de kans gekregen om zich in een geheime stemming uit te spreken over de wraking. De omstandigheid dat de tuchtbeslissing met unanimiteit werd genomen doet geen afbreuk aan het voorgaande, vermits de wraking precies beoogt te voorkomen dat één of meer vooringenomen leden van het tuchtorgaan op de andere leden een zodanige invloed uitoefenen dat laatstgenoemden zich laten beïnvloeden. In de memorie van wederantwoord preciseert de verzoeker dat de raad voor maatschappelijk welzijn zich niet bij een "afzonderlijke" geheime stemming heeft uitgesproken over zijn verzoek tot wraking van de voorzitter: er is slechts één keer gestemd, over het hele tuchtbesluit, en daarin komt een korte passus voor ter verantwoording van de verwerping van het verzoek tot wraking van de voorzitter.

Ten slotte voert de verzoeker aan dat het bestreden ministerieel besluit ten onrechte overweegt dat het aanvaarden van een schijn van partijdigheid in hoofde van de voorzitter tot gevolg zou hebben dat de uitoefening van de tuchtbevoegdheid onmogelijk wordt gemaakt, daar dezelfde regel dan van toepassing zou zijn op de andere raadsleden. De andere raadsleden zijn geen protagonist, en zij zijn enkel in hun hoedanigheid van raadslid bij de zaak betrokken. Daarenboven heeft de verzoeker enkel de voorzitter gewraakt, niet de andere raadsleden. Door het desbetreffende middel van de verzoeker af te wijzen, schendt het bestreden ministerieel besluit zelf het onpartijdigheidsbeginsel en ook de materiële motiveringsplicht, daar de afwijzing niet steunt op wettige motieven.

In de memorie van wederantwoord voegt de verzoeker hieraan toe, als antwoord op het verweer van de tweede verwerende partij, dat het onpartijdigheidsbeginsel zou worden uitgehold als men ervan zou mogen uitgaan dat

een schending van dat beginsel kan worden goedgemaakt in het kader van het administratief toezicht door de bestendige deputatie en de beroepsprocedure voor de minister.

14. De tweede verwerende partij antwoordt vooreerst dat het loutere feit dat aan de verzoeker tuchtrechtelijk wordt verweten geen gevolg te hebben geven aan opdrachten en verzoeken van de voorzitter, niet volstaat om te besluiten dat de voorzitter niet in staat is onbevangen en onbevooroordeeld te oordelen over de gedragingen van de verzoeker. Het is niet verboden dat de persoon die de leiding heeft van de dienst waartoe het vervolgde personeelslid behoort, en die zelf de tuchtprocedure op gang heeft gebracht, zitting heeft in het collegiaal tuchtorgaan. Uit niets blijkt dat het belang van de voorzitter bij de tuchtzaak "rechtstreeks en persoonlijk" was. Hij heeft de verzoeker enkel gewezen op zijn tekortkomingen en hem aangemaand wanneer nodig. In haar laatste memorie voegt de tweede verwerende partij hieraan toe dat uit geen enkel element blijkt dat de voorzitter voorafgaandelijk aan de tuchtprocedure zich op een dergelijke wijze heeft gepositioneerd of uitgesproken, dat het hem niet mogelijk zou zijn om op correcte en onbevangen wijze de verdediging van de verzoeker te aanhoren, om vervolgens over de ten laste gelegde feiten te oordelen.

Deze verwerende partij voert voorts aan dat, indien de stelling van de verzoeker in verband met de "partijdigheid" van de voorzitter zou worden gevolgd, ook de "partijdigheid" van de andere leden van de raad voor maatschappelijk welzijn zou moeten worden vermoed. Uit het dossier blijkt immers dat de meeste van de aan de verzoeker ten laste gelegde feiten zich hebben afgespeeld in de relatie tussen hem, enerzijds, en de raad voor maatschappelijk welzijn en het vast bureau, anderzijds. Als ook de andere raadsleden niet zouden kunnen deelnemen aan de beraadslaging en de stemming, zou de uitoefening van de tuchtbevoegdheid onmogelijk zijn. Het beginsel van de onpartijdigheid kan echter slechts worden toegepast in zoverre het verenigbaar is met de eigen aard en in het bijzonder de eigen structuur van de administratie. Overigens hebben de bezwaar- en beroepsmogelijkheden, respectievelijk bij de bestendige deputatie en bij de minister, aan de verzoeker voldoende garanties geboden voor een onpartijdige behandeling van zijn zaak.

Ten slotte voert de tweede verwerende partij aan dat de verzoeker ten onrechte aanvoert dat geen beslissing werd genomen over zijn verzoek tot wraking van de voorzitter. Uit het bestreden besluit van de raad voor

maatschappelijk welzijn blijkt dat de raad, alvorens in te gaan op de grond van de zaak, zich heeft uitgesproken over het verzoek van de verdediging tot wraking van de voorzitter.

Beoordeling

15. Alvorens in te gaan op het middel, acht de Raad van State het nuttig te herinneren aan de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in verband met de toepassing van het onpartijdigheidsbeginsel vervat in artikel 6, § 1, van het Europees Verdrag over de rechten van de mens in jurisdictionele procedures, waaruit blijkt dat een probleem inzake onpartijdigheid in twee van elkaar te onderscheiden situaties kan rijzen (zie i.h.b. EHRM (grote kamer), 15 december 2005, Kyprianou t. Cyprus, nr. 73797/01, ECHR, 2005-XIII, §§ 118-121).

In een eerste situatie gaat het om de functionele of structurele onpartijdigheid van een collectief orgaan of één of meer leden ervan, los van de persoonlijke onpartijdigheid van het orgaan of de leden. In die situatie moet onderzocht worden of er voldoende waarborgen zijn om objectief gewettigde twijfels aan de onpartijdigheid uit te sluiten. Zulke twijfels kunnen rijzen ten gevolge van vaststelbare feiten, waarbij in bepaalde gevallen zelfs de gewekte schijn belang kan hebben. De toetsing aan het onpartijdigheidsbeginsel kan in deze situatie een “objectieve” toetsing genoemd worden.

In een tweede situatie gaat het om de persoonlijke onpartijdigheid van een orgaan of, in het geval van een collectief orgaan, van één of meer leden ervan. In die situatie moet in de eerste plaats onderzocht worden of het orgaan of de leden door hun optreden geen blijk hebben gegeven van een vooroordeel of een persoonlijk belang bij de zaak. Vanuit dit oogpunt kan de toetsing aan het onpartijdigheidsbeginsel in deze tweede situatie een “subjectieve” toetsing genoemd worden. Soms moet daarnaast ook onderzocht worden of uit het optreden in een bepaalde zaak van het orgaan of, in het geval van een collectief orgaan, van één of meer leden ervan, geen gewettigde twijfels aan de onpartijdigheid kunnen worden afgeleid. Vanuit dit oogpunt kan de toetsing aan het onpartijdigheidsbeginsel een “objectieve” toetsing genoemd worden. Of de onpartijdigheid in de tweede situatie beoordeeld moet worden vanuit een subjectief oogpunt, vanuit een objectief oogpunt of vanuit de twee oogpunten, hangt af van de aard van het optreden waarop de grief in verband met de onpartijdigheid steunt.

16. Te dezen voert de verzoeker aan dat de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn niet onpartijdig was, op grond dat hij rechtstreeks betrokken was bij een aantal feiten. De grief gaat bijgevolg om de persoonlijke onpartijdigheid van de voorzitter. Uit de aard van de grief volgt voorts dat de onpartijdigheid van de voorzitter te dezen vanuit een subjectief oogpunt beoordeeld moet worden.

Het onpartijdigheidsbeginsel houdt voor de leden van een beraadslagend orgaan onder meer in dat zij zich moeten onthouden van deelname aan een besluitvormingsproces met betrekking tot aangelegenheden waarin zij zelf een rechtstreeks en persoonlijk belang hebben. Dit beginsel werd ten tijde van de bestreden besluiten uitdrukkelijk verwoord in artikel 37, eerste lid, 1/, van de OCMW-wet, naar luid waarvan het de leden van de raad verboden was om "tegenwoordig te zijn bij een beraadslaging of besluit over zaken waarbij zij, hetzij persoonlijk, hetzij als zaakgelastigde, rechtstreeks belang hebben of waarbij hun bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Inzake benoemingen tot ambten en tuchtmaatregelen geldt dit verbod slechts ten aanzien van bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad".

Een lid van een tuchtrechtelijk orgaan kan geacht worden een persoonlijk en rechtstreeks belang bij de uitkomst van de tuchtvordering te hebben, bijvoorbeeld omdat hij persoonlijk betrokken is bij de feiten die tot de tuchtvordering hebben geleid of omdat er tussen hem en het tuchtrechtelijk vervolgde personeelslid een zodanige animositeit bestaat dat moet worden aangenomen dat hij niet zonder vooringenomenheid of minstens schijn van partijdigheid over diens tuchtzaak kan oordelen.

Het persoonlijk en rechtstreeks belang kan ook de vorm aannemen van een moreel belang. Van een moreel belang is sprake wanneer een lid van een beraadslagend orgaan zich reeds eerder over de aangelegenheid in kwestie een eigen mening heeft gevormd, in die mate dat het niet meer in staat kan worden geacht om de zaak in alle objectiviteit te beoordelen of ze terug te beoordelen. Dit moreel belang komt erop neer dat het betrokken lid, door op zijn vroegere mening terug te komen, gezichtsverlies zou lijden, zodat voor hem een morele onmogelijkheid bestaat om zulks te doen.

Een verzoeker mag zich niet in algemene bewoordingen beklagen over een subjectieve partijdigheid, maar moet precieze feiten of concrete aanwijzingen aanhalen die de aangevoerde partijdigheid aantonen. Betreft het een

collegiaal orgaan, zoals in het geval van de raad voor maatschappelijk welzijn, dan kan de beweerde aantasting van de onpartijdigheid maar in aanmerking worden genomen als enerzijds precieze feiten worden aangevoerd die een redelijke twijfel kunnen doen ontstaan omtrent de onpartijdigheid van het betrokken lid van het college, en als anderzijds uit de omstandigheden van de zaak blijkt dat de partijdigheid van dit lid het hele college heeft kunnen beïnvloeden.

17. Te dezen verwijst de verzoeker niet naar concrete feiten, maar naar het tuchtverslag waaruit volgens hem blijkt “dat veel van de beweerde tuchtfeiten zich voordoen in de relatie secretaris-voorzitter en dat vaak wordt gesteund op brieven, nota’s e.d. van de voorzitter om bepaalde feiten te bewijzen. Vaak wordt verzoeker verweten geen gevolg te geven aan instructies van de voorzitter, er wordt hem een vijandige houding verweten ten aanzien van de voorzitter, enz.”. In het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt voorts vermeld dat de voorzitter zelf toevallig aanwezig was bij één feit, namelijk een incident tussen de verzoeker en C.F. op 15 september 1997, en dat hij toen heeft “gepoogd de gemoederen te bedaren en [...] het tussen de betrokkenen ontstane handgemeen te doen ophouden”.

De in het verzoekschrift in algemene bewoordingen vermelde gegevens maken niet aannemelijk dat de voorzitter dermate persoonlijk betrokken is bij de zaak, dat er tussen hem en de verzoeker een zodanige animositeit bestaat, of dat hij zich een zodanige mening heeft gevormd over de tenlasteleggingen, dat hij niet meer met de vereiste onpartijdigheid over de tuchtvordering zou kunnen oordelen. Een zodanige conclusie volgt ook niet uit het concrete feit dat vermeld wordt in het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn.

18. In zoverre de verzoeker in verband met de tuchtprocedure voor de raad voor maatschappelijk welzijn aanvoert dat de raad geen afzonderlijke beslissing over zijn verzoek tot wraking van de voorzitter heeft genomen, moet opgemerkt worden dat geen terzake toepasselijke rechtsregel een afzonderlijke stemming voorschrijft. Het is voldoende dat de leden van de raad zich over het verzoek tot wraking kunnen uitspreken. Zij hebben dat te dezen kunnen doen in de geheime stemming over het hele tuchtbesluit. In dat besluit wordt overigens uitvoerig gemotiveerd waarom niet wordt ingegaan op het verzoek tot wraking.

19. Gelet op het voorgaande, moet ook worden aangenomen dat het bestreden ministerieel besluit terecht concludeert dat het middel afgeleid uit de

schending van het onpartijdigheidsbeginsel niet opgaat. Minstens in zoverre die conclusie steunt op de motieven die hiervóór ook door de Raad van State worden ontwikkeld, gaat het om in rechte en in feite aanvaardbare motieven.

20. Het middel kan niet worden aangenomen.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

21. De verzoeker roept een derde middel in, afgeleid uit de schending van artikel 301, tweede lid, 1/, van de Nieuwe Gemeentewet en de rechten van verdediging.

Hij voert aan dat de genoemde wetsbepaling en het genoemde beginsel vereisen dat in de oproepingsbrief voor de hoorzitting alle ten laste gelegde feiten worden vermeld, en dat de feiten met een voldoende precisie ter kennis worden gebracht.

Te dezen worden de feiten die de verzoeker ten laste worden gelegd niet opgesomd in de oproepingsbrief en evenmin “in het document dat moet doorgaan als tuchtverslag”, laat staan dat dit met de vereiste precisie zou gebeuren. In dat tuchtverslag wordt slechts een uitgebreid verhaal gedaan, zonder dat wordt aangegeven welke gedragingen, feiten of elementen in de huidige procedure als tuchtrechtelijk laatbare feiten worden aangemerkt en welke niet. Het is voor het eerst in het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn dat een opsomming van ten laste gelegde feiten gebeurt, en voor de concrete feiten wordt dan nog opnieuw verwezen naar het tuchtverslag. In dat tuchtverslag worden voorbeelden gegeven van gedragingen die onder een abstracte noemer (bijvoorbeeld “onfatsoenlijk taalgebruik”) gebracht kunnen worden, maar uit het feit dat het om exemplatieve voorbeelden gaat, blijkt dat er nog andere voorbeelden zijn, waarnaar niet wordt verwezen. De ten laste gelegde feiten zijn dus niet allemaal, en niet voldoende precies, ter kennis van de verzoeker gebracht.

Voorts duiken volgens de verzoeker in het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn plots een aantal feiten op die niet zijn vermeld in het tuchtverslag. De verzoeker verwijst in dit verband naar een aantal overwegingen in dat besluit, die volgens hem verwijzen naar nieuwe feiten,

waaronder feiten die geput worden uit het verweer dat de verzoeker op de hoorzitting heeft gevoerd, of die preciseringen bevatten van een onduidelijke tenlastelegging.

De verzoeker voert ten slotte aan dat ook het bestreden ministerieel besluit artikel 301, tweede lid, 1/, van de Nieuwe Gemeentewet schendt, enerzijds doordat daarin wordt gesuggereerd dat de verzoeker "maar moest weten waarover de tuchtprocedure ging, daar het evident is dat over de specifieke problemen reeds intern gesprekken zijn gevoerd", en anderzijds doordat daarin wordt beweerd "dat de zogenaamde nieuwe feiten geen nieuwe feiten zijn, maar 'preciseringen' of 'antwoorden' op het verweer van verzoeker".

In de memorie van wederantwoord voert de verzoeker bijkomend aan dat uit artikel 301, tweede lid, 1/, van de Nieuwe Gemeentewet en het beginsel van de rechten van de verdediging volgt dat een ambtenaar tuchtrechtelijk slechts kan worden vervolgd voor concrete, precieze feiten, en niet op basis van een "algemene houding" waarvoor het zou volstaan slechts enkele voorbeelden te geven.

Beoordeling

22. Artikel 301, tweede lid, van de Nieuwe Gemeentewet, dat ingevolge het destijds vigerende artikel 52 van de OCMW-wet van toepassing was op tuchtvorderingen tegen vastbenoemde personeelsleden van een OCMW, luidde ten tijde van het bestreden besluit als volgt:

> "De oproeping dient melding te maken van:
> 1/ al de ten laste gelegde feiten;
> [...]"

Uit die bepaling en uit het algemeen beginsel betreffende het recht van verdediging volgt dat de tuchtrechtelijk vervolgde persoon op een voldoende precieze wijze in kennis moet worden gesteld van de feiten die hem ten laste worden gelegd.

Hoe precies de feiten omschreven moeten worden, hangt af van de omstandigheden. Als een tuchtvervolging steunt op geïsoleerde feiten, kunnen en moeten de feiten zeer nauwkeurig omschreven worden. Als de tuchtvervolging daarentegen steunt op de wijze waarop het betrokken personeelslid zich in het

algemeen gedraagt, veeleer dan op welbepaalde feiten, volstaat het dat het algemeen gedrag of de algemene houding wordt omschreven, en mag de tuchtoverheid zich verder ertoe beperken om een voldoende aantal concrete feiten te vermelden die volgens haar een illustratie vormen van dat gedrag of die houding.

23. Te dezen blijkt uit het tuchtverslag dat bij de oproepingsbrief is gevoegd dat aan de verzoeker feiten ten laste worden gelegd die betrekking hebben op elk van de bevoegdheden en taken die bij het destijds vigerende artikel 45, § 1, van de OCMW-wet aan de secretaris van het OCMW zijn opgedragen. Het tuchtverslag vermeldt één na één de verschillende onderdelen van de bedoelde paragraaf, legt telkens in het algemeen uit op welke punt of op welke punten de verzoeker tekortschiet in de uitoefening van de betrokken bevoegdheid of taak, en geeft telkens een aantal voorbeelden die illustreren wat bedoeld wordt. Aldus worden negen rubrieken of deelrubrieken behandeld, met dien verstande dat bij de achtste rubriek (in verband met artikel 45, § 1, achtste lid, van de OCMW-wet, dat betrekking heeft op de verplichting zich te gedragen naar de onderrichtingen die aan de secretaris worden gegeven door de voorzitter, de raad en het vast bureau), geen uitleg meer wordt gegeven, allicht omdat hiervan reeds illustraties zijn gegeven bij de andere rubrieken, en dat de negende en laatste rubriek (zonder opschrift, handelend over de “rode draad doorheen gans het dossier”, zijnde het feit dat delen van het secretariaat en het archief ontoegankelijk zijn tijdens afwezigheden van de verzoeker) niet verbonden is met een bepaald onderdeel van artikel 45, § 1, van de OCMW-wet.

Aldus blijkt dat de tenlastelegging steunt op een reeks algemene gedragingen of houdingen van de verzoeker, waarbij telkens concrete voorbeelden worden gegeven als illustratie van de aan de verzoeker verweten algemene gedraging of houding.

Het is juist dat de voorbeelden exemplatief zijn, en dat dus aangenomen kan worden dat er nog andere voorbeelden zijn dan die welke vermeld worden in het tuchtverslag. Dit neemt niet weg dat de tenlasteleggingen voldoende duidelijk zijn omschreven om het voor de verzoeker mogelijk te maken zich daartegen nuttig te verweren. Met name zijn de in het tuchtverslag vermelde concrete feiten vanuit kwalitatief en kwantitatief oogpunt voldoende om het aan de verzoeker verweten gedrag of de verweten houding te illustreren.

De verzoeker kan voorts niet gevolgd worden in zijn bewering dat een opsomming van ten laste gelegde feiten voor het eerst in het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt gegeven. De negen genummerde feiten die daarin worden opgesomd stemmen immers overeen met de negen rubrieken van het tuchtverslag. Alleen zijn die rubrieken daarbij telkens in één kernachtige zin samengevat, overigens in bewoordingen die deels zijn overgenomen uit de verschillende onderdelen van artikel 45, § 1, van de OCMW-wet.

24. In het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt stelselmatig ingegaan op de verschillende tenlasteleggingen, waarbij telkens uitvoerig aandacht wordt besteed aan het verweer dat de verzoeker in verband met de ten laste gelegde feiten heeft aangevoerd.

In zoverre het middel aan dat besluit verwijt dat het mede steunt op feiten die niet zijn vermeld in het tuchtverslag, moet het verweer van de tweede verwerende partij worden bijgevallen. Die partij merkt terecht op dat sommige van de feiten die door de verzoeker als nieuw worden omschreven wel degelijk zijn vermeld in het tuchtverslag en dat de verzoeker zich daarover voor de raad ook effectief verdedigd heeft, terwijl de andere zogenaamd nieuwe feiten in werkelijkheid niets meer zijn dan een beoordeling van het verweer dat door de verzoeker voor de raad is gevoerd.

Overigens blijkt uit de conclusie van het bestreden besluit dat ook de raad van oordeel is dat niet een reeks los van elkaar staande feiten, maar een aantal algemene gedragingen of houdingen tekortkomingen uitmaken die tuchtrechtelijk bestraft moeten worden. De raad overweegt immers dat hij het zich niet kan veroorloven een openbare dienst te laten ontsporen “door het blijven tolereren van het gedrag, de houding en het optreden van de hoogste ambtenaar van de dienst”.

25. In zoverre het middel gericht is tegen de overweging in het bestreden ministerieel besluit dat het evident is dat over de specifieke problemen waarover het dossier handelt (gedrag van de secretaris, niet opvolgen van opdrachten, enz.) intern, tussen de secretaris en de voorzitter of andere leden van de raad gesprekken zijn gevoerd, is het gericht tegen een ten overvloede gegeven reden van dat besluit. In zoverre heeft de verzoeker geen belang bij het middel.

In zoverre het middel gericht is tegen de overweging in het bestreden ministerieel besluit dat de zogenaamd nieuwe feiten geen nieuwe feiten zijn, maar enkel preciseringen van feiten die initieel ten laste werden gelegd en/of antwoorden op stellingen van de verzoeker in zijn verdediging voor de raad voor maatschappelijk welzijn, blijkt uit het voorgaande dat de grief geen doel treft (zie overweging 24).

26. Het middel kan niet worden aangenomen.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

27. De verzoeker roept een vierde middel in, afgeleid uit de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, de materiële motiveringsplicht als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, de zorgvuldigheidsplicht en het beginsel van zorgvuldige feitenvinding.

In de toelichting bij het middel voert de verzoeker in de eerste plaats aan dat het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn op een aantal punten een motivering bevat die “elke feitelijke grondslag mist en kennelijk onjuist is”. Hij haalt in dit verband drie voorbeelden aan.

Voorts verwijt de verzoeker aan dat besluit dat het op een bepaalde plaats verwijst naar stukken waarvan de verzoeker geen kennis heeft.

In de derde plaats voert de verzoeker aan dat het bestreden besluit op een aantal punten niet afdoende antwoordt op de door hem in zijn conclusie voor de raad voor maatschappelijk welzijn ontwikkelde argumentatie.

Ten slotte voert de verzoeker aan dat het bestreden besluit op een aantal punten steunt op feiten die niet voor bewezen gehouden kunnen worden, of op feiten die, zelfs al zouden ze bewezen zijn, niet als “tuchtfeiten”beschouwd kunnen worden. Hij haalt in dit verband vijf voorbeelden aan, die hij de “meest markante” voorbeelden noemt. In dit opzicht roept hij de schending in van het motiveringsbeginsel en van het zorgvuldigheidsbeginsel, meer bepaald het beginsel van de zorgvuldige feitenvinding.

Beoordeling

28. Uit de manier waarop de in het middel vervatte grieven worden geformuleerd, blijkt dat in essentie de schending wordt aangevoerd van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van de materiële motiveringsplicht.

De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 verplichten de overheid in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat op een “afdoende” wijze. Het afdoende karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen.

De formele motiveringsplicht, vervat in de genoemde wetsbepalingen, impliceert niet dat de overheid ertoe gehouden is om op elk argument dat door een persoon in het kader van een tuchtprocedure wordt aangevoerd, afzonderlijk te antwoorden. Het volstaat dat uit de motivering van de bestreden beslissing impliciet of expliciet blijkt dat deze argumenten in de besluitvorming werden betrokken en dat uit de motivering kan worden afgeleid waarom de argumenten niet werden aangenomen.

De materiële motiveringsplicht houdt in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren bewezen is en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.

29. Wat betreft de formele motiveringsplicht, vervat in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991, moet in het algemeen worden opgemerkt dat het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn uitvoerig is gemotiveerd. In het besluit wordt onder meer uiteengezet welke feiten lastens de verzoeker in aanmerking worden genomen, en op grond van welke gegevens die feiten als bewezen en als tuchtrechtelijk laakbaar worden beschouwd. Er wordt ook ingegaan op het verweer dat de verzoeker voor de raad voor maatschappelijk welzijn heeft gevoerd.

In zoverre de verzoeker aanvoert dat het bestreden besluit verwijst naar stukken waarvan hij geen kennis heeft, meer bepaald naar stukken die zouden

moeten aantonen dat de stukken V.1 en V.2 (klachten van hemzelf van 25 maart 1997, gericht aan de gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen, over twee beslissingen genomen door de raad voor maatschappelijk welzijn op 6 maart 1997) op rechtmatige wijze werden verkregen, moet opgemerkt worden dat de raad slechts overweegt dat de stukken V.1 en V.2 op reglementaire wijze zijn verkregen van de bevoegde provinciale diensten, wat door de verzoeker te allen tijde gecontroleerd kan worden. Er wordt niet verwezen naar bepaalde stukken die de rechtmatigheid van het bezit van de stukken V.1 en V.2 zouden moeten aantonen. Overigens gaat het hier om het weerleggen van een bezwaar dat door de verzoeker is opgeworpen.

In zoverre de verzoeker aanvoert dat het bestreden besluit niet afdoende antwoordt op door hem ingeroepen verweermiddelen, verwijst hij niet naar bepaalde middelen, maar beperkt hij zich ertoe te verwijzen “naar zijn conclusie en de bestreden beslissing”, en voegt hij hieraan toe dat “een vergelijking van deze twee teksten [...] zijn stelling [zal] bewijzen”. Die grief is te vaag omschreven opdat de Raad van State ze zou kunnen onderzoeken.

In zoverre de verzoeker aanvoert dat het bestreden besluit niet uitlegt waarom de bewezen verklaarde feiten als tuchtrechtelijk laakbare feiten (“tuchtfeiten”) worden beschouwd, betwist hij in feite, voor vier van de vijf door hem aangehaalde punten (de beoordeling door de verzoeker van wat in de notulen moest worden opgenomen, de aanwezigheid van de verzoeker tijdens de bespreking van de ook voor hem geldende eindejaarstoelage, de afwezigheid van een register van verslagen van het overlegcomité, en de agressiviteit van de verzoeker ten opzichte van C.F.), de appreciatie door de raad van zijn gedragingen. De omstandigheid dat de verzoeker het inhoudelijk niet eens is met die appreciatie, wijst op zich echter niet op een gebrek in de formele motivering. Concreet blijkt uit de motieven dat het bestreden besluit in verband met die vier punten dat de raad telkens uiteenzet waarom de bewezen verklaarde feiten als tuchtrechtelijk laakbaar worden beschouwd. In verband met het vijfde punt (de problematiek van de dienstregeling, waarbij wordt verwezen naar een brief van de voorzitter) betwist de verzoeker in feite de beoordeling door de raad van de bewijswaarde van een bepaald gegeven (namelijk de bedoelde brief). Op dit punt beschikt de Raad van State slechts over een marginale toetsingsbevoegdheid, en de verzoeker toont niet aan dat het kennelijk onredelijk is om bewijswaarde toe te kennen aan het bedoelde gegeven. Gelet op het voorgaande moet ten slotte ook geconcludeerd worden dat de verzoeker niet aantoont dat het bestreden besluit in verband met de vijf bedoelde punten getuigt van een onzorgvuldigheid in de feitenvinding. De kritiek die hij aan de

zorgvuldigheidsplicht en aan het zogenaamde beginsel van zorgvuldige feitenvinding ontleent, komt immers neer op kritiek op de motieven van het bestreden besluit, welke motieven onvoldoende bewezen zouden zijn.

30.1. In zoverre in het middel de schending wordt aangevoerd van de materiële motiveringsplicht, moet vooreerst vastgesteld worden dat het middel ervan uitgaat dat de tegen de verzoeker ingestelde tuchtvordering steunt op een reeks concrete feiten, en dat die feiten slechts wettig tot grondslag van het bestreden besluit kunnen dienen als ze stuk voor stuk worden bewezen. Het gevolg zou dan zijn dat de Raad van State het bestreden besluit zou moeten vernietigen als zou blijken dat één van die feiten niet afdoende wordt gestaafd door de stukken van het dossier.

Dat uitgangspunt is echter verkeerd. Zoals bij de bespreking van het derde middel is overwogen (zie overweging 23), worden aan de verzoeker een reeks algemene gedragingen en houdingen verweten, waarbij telkens concrete voorbeelden worden gegeven als illustratie van de betrokken algemene gedraging of houding. In een dergelijke context moet niet elk concreet voorbeeld onomstotelijk vaststaan. Het bestreden besluit wordt geacht op de rechtens vereiste feitelijke grondslag te steunen als er voldoende concrete feiten zijn waaruit het bestaan van de laakbare algemene gedragingen en houdingen kan worden afgeleid. De verzoeker voert niet aan dat de in het bestreden besluit vermelde concrete feiten vanuit kwalitatief of kwantitatief oogpunt onvoldoende zouden zijn om de aan hem verweten gedragingen en houdingen te illustreren.

30.2. Ten overvloede kan nog het volgende worden opgemerkt in verband met de drie concreet ingeroepen grieven.

30.2.1. Het eerste door de verzoeker aangehaalde voorbeeld heeft betrekking op de overweging in het bestreden besluit “dat het [...] opvalt dat de betrokkene eigenlijk als dusdanig de hem ten laste gelegde feiten niet ontkent, met uitzondering van zijn agressieve houding”. Volgens de verzoeker is die overweging manifest onjuist, daar hij de feiten of toch hun kwalificatie als tuchtfeit wel degelijk betwist heeft.

De aangehaalde overweging is van zeer algemene aard, en houdt een algemene beoordeling in van de verdedigingsstrategie van de verzoeker . Noch de omstandigheid dat de verzoeker het bestaan van welbepaalde concrete feiten

ontkend zou hebben, noch de omstandigheid dat hij het tuchtrechtelijk laakbaar karakter van de feiten betwist zou hebben, tonen de kennelijke onredelijkheid van die beoordeling aan.

30.2.2. Het tweede voorbeeld heeft betrekking op de overweging in het bestreden besluit dat “over de houding van [de verzoeker] tijdens de zittingen van [het overlegcomité] wijselijk weinig commentaar [wordt] geleverd” (door de verzoeker). Volgens de verzoeker wordt hiermee uit het oog verloren dat hij twee pagina’s van zijn conclusie aan dit punt heeft gewijd.

Het is juist dat de verzoeker in zijn conclusie is ingegaan op de tenlastelegging in verband met de zittingen van het overlegcomité. Het grootste deel van zijn argumentatie had echter betrekking op de verwijten inzake het opmaken van de notulen. Uit de conclusie blijkt dat hij één alinea besteedde aan de incidenten waarbij hij ter vergadering door de voorzitter tot de orde werd geroepen. Specifiek in verband met die alinea overweegt de raad dat het gaat om een “onsamenhangend verhaal [...], vol onzinnige verdachtmakingen en insinuaties”, dat niets verandert aan de vaststelling dat verzoekers gedrag wordt gekenmerkt door “onwil, arrogantie, zelfs agressie, [...] die uiteindelijk kennelijk alleen tot doel hadden eigen tekorten te verdoezelen”.

Gelet op het geheel van de motivering in verband met de houding van de verzoeker op de vergaderingen van het overlegcomité, kan niet worden aangenomen dat de beoordeling door de raad van het door de verzoeker gevoerde verweer kennelijk onredelijk is.

30.2.3. Het derde voorbeeld heeft betrekking op de overweging in het bestreden besluit dat “dient benadrukt dat de nalatigheid van [de verzoeker] betreffende de verplicht opgelegde registratie van de sociale dienst niet wordt ontkend”. Volgens de verzoeker heeft hij in conclusie uitdrukkelijk aangevoerd dat de desbetreffende feiten in zijnen hoofde geen tuchtfeiten kunnen zijn.

Het is juist dat de verzoeker in conclusie aanvoerde dat hij niet specifiek belast was met onder meer de registratie van de sociale dienstverlening, en dat het de voorzitter was, die hiervoor in eerste instantie verantwoordelijk was (pp. 27-28). De aangehaalde overweging moet kennelijk echter zo begrepen worden dat de raad vaststelt dat de verzoeker niet ontkent dat hijzelf de sociale dienst niet heeft geregistreerd. Die vaststelling is niet onverenigbaar met wat de verzoeker in

zijn conclusie aanvoerde. In verband met de vraag wie verantwoordelijk is voor het verzuim merkt de raad voordien op dat de verzoeker “totaal ten onrechte poogt [...] op de blz. 27 en 28 van zijn conclusie zijn verantwoordelijkheid voor de slechte organisatie van de huisvesting voor opvang van mensen in een crisissituatie te ontlopen”. Daarmee gaat de raad uitdrukkelijk in op het door de verzoeker gevoerde verweer, en verwerpt hij dat verweer.

31. Het middel kan in geen van zijn onderdelen worden aangenomen.

E. Vijfde middel

Standpunt van de partijen

32. De verzoeker roept een vijfde middel in, afgeleid uit de schending van artikel 317 van de Nieuwe Gemeentewet. Volgens de verzoeker zijn bepaalde feiten verjaard.

De verzoeker voert aan dat hij in zijn conclusie voor de raad voor maatschappelijk welzijn gewezen heeft op de verjaring van een aantal feiten. Hij geeft daarvan drie concrete voorbeelden (verzuim de originele notulen van de zitting van de raad voor maatschappelijk welzijn van 1 augustus 1996 in het notulenboek op te nemen; indienen van klachten bij de gouverneur op 25 maart 1997; ongewettigde afwezigheden einde 1996 en begin 1997). In zijn memorie van wederantwoord benadrukt de verzoeker dat het zogezegd laatbaar karakter van die feiten onmiddellijk waarneembaar was, zodat de verjaringstermijn is beginnen lopen vanaf het ogenblik waarop die feiten zich hebben voorgedaan.

In het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt volgens hem met geen woord gerept over de verjaring. In haar verweer voor de toezichthoudende overheid heeft de eerste verwerende partij weliswaar aangevoerd dat, zo de door de verzoeker bedoelde feiten inderdaad verjaard zijn, zij daarmee geen rekening heeft gehouden. Het is echter al te gemakkelijk om op die manier fouten recht te zetten. Uit het tuchtverslag blijkt trouwens dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen de verjaarde feiten en de andere feiten: beide worden op dezelfde voet behandeld.

In zoverre in het bestreden ministerieel besluit wordt gesteld dat de feiten niet verjaard zijn, voert de verzoeker aan dat de motivering elke feitelijke

grondslag mist. In zoverre daarbij in dat besluit wordt overwogen dat het de algemene houding van de verzoeker is die het tuchtfeit uitmaakt, dat wordt vertaald in een aantal concrete feiten, voert de verzoeker aan dat het niet aan de toezichthoudende overheid toekomt om zelf de tuchtfeiten te omschrijven en ze zodanig te interpreteren dat de door de verzoeker ingeroepen middelen komen te vervallen. Het aan de verzoeker verwijten van een algemene houding is overigens geheel in strijd met de verplichting om de tuchtfeiten voldoende en precies te omschrijven, en ontneemt aan de verzoeker de mogelijkheid om zich tegen de tenlastelegging te verdedigen.

In zijn memorie van wederantwoord gaat de verzoeker in op het subsidiaire verweer van de tweede verwerende partij, die aanvoert dat de tuchtstraf dezelfde zou blijven, ook al zouden enkele feiten verjaard zijn. Volgens de verzoeker staat het niet aan de toezichthoudende overheid om die conclusie te trekken. Toen de minister vaststelde dat enkele feiten verjaard waren, had hij het besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn niet mogen goedkeuren, en had hij het dossier integendeel moeten terugzenden naar de tuchtoverheid die als enige bevoegd is om zich over de strafmaat uit te spreken.

33. De verwerende partij antwoordt in de eerste plaats dat geen van de drie feiten die in het middel worden aangehaald, verjaard zijn.

Zij wijst er vervolgens op dat in het bestreden besluit wordt opgemerkt dat aan de verzoeker een algemene houding wordt verweten, die zich vertaalt in een aantal concrete feiten. Die feiten hebben dus een repetitief karakter. Of de algemene houding steunt op feiten waarvan er geen enkel verjaard is, dan wel op feiten waarvan er sommige niet verjaard zijn en sommige wel, het gaat telkens om een herhaling van feiten. Ook indien bepaalde feiten verjaard zouden zijn, zou de tuchtoverheid niet tot een andere beslissing gekomen zijn.

De verwerende partij voert ten slotte aan dat, als een tuchtrechtelijk ingrijpen steunt op de algemene houding van de betrokken persoon, het voldoende is dat die houding genoegzaam blijkt uit feiten die nog niet verjaard zijn. Het bestuur kan ook acht slaan op feiten die al wel verjaard zijn en die illustreren dat de verweten houding zich al vroeger heeft gemanifesteerd, bijvoorbeeld om aan te tonen dat het niet te bruusk of te streng heeft ingegrepen. In haar laatste memorie benadrukt de tweede verwerende partij dat een verwijzing naar

verjaarde feiten in een dergelijke context wel degelijk relevant kan zijn en helemaal niet verboden is.

Beoordeling

34. Artikel 317, eerste lid, van de Nieuwe Gemeentewet, dat ingevolge het destijds vigerende artikel 52 van de OCMW-wet van toepassing was op tuchtvorderingen tegen vastbenoemde personeelsleden van een OCMW, luidde ten tijde van de bestreden besluiten als volgt:

> "De tuchtoverheid kan geen tuchtrechtelijke vervolging meer instellen na verloop van een termijn van zes maanden na de vaststelling of de kennisname van de strafbare feiten."

De vraag of en in hoeverre de tuchtoverheid rekening mag houden met feiten die zich hebben voorgedaan meer dan zes maanden vóór het instellen van de tuchtvervolging, hangt af van de aard van de betrokken tuchtvervolging. Als de tuchtvervolging steunt op geïsoleerde feiten, mag de tuchtstraf enkel steunen op feiten die zich hebben voorgedaan binnen de zes maanden vóór het instellen van de tuchtvordering. Als de tuchtvervolging daarentegen steunt op de wijze waarop het betrokken personeelslid zich in het algemeen gedraagt, veeleer dan op welbepaalde feiten, volstaat het dat de tuchtstraf kan steunen op feiten die nog niet verjaard zijn en die het algemeen gedrag of de algemene houding voldoende illustreren. De omstandigheid dat de tuchtoverheid ter illustratie van dat gedrag of die houding ook verwijst naar feiten die zich hebben voorgedaan meer dan zes maanden vóór het instellen van de tuchtvordering, tast in een dergelijk geval de wettigheid van de tuchtstraf niet aan.

35. Zoals hiervóór, bij de bespreking van het derde middel, al is opgemerkt, blijkt uit het tuchtverslag dat de tuchtvervolging te dezen steunt op een reeks algemene gedragingen of houdingen van de verzoeker, waarbij telkens concrete voorbeelden worden gegeven als illustratie van de aan de verzoeker verweten algemene gedraging of houding (zie overweging 23). Voorts blijkt uit het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn dat ook de raad van oordeel is dat niet een reeks los van elkaar staande feiten, maar een aantal algemene gedragingen of houdingen tekortkomingen uitmaken die tuchtrechtelijk bestraft moeten worden (zie overweging 24). Anders dan de verzoeker beweert, blijkt die kwalificatie van de tenlasteleggingen en van het tuchtbesluit uit de genoemde

stukken zelf, en volgt die kwalificatie niet uit één of andere interpretatie die de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn bij het bestreden ministerieel besluit als toezichthoudende overheid aan het tuchtbesluit zou hebben gegeven.

De verzoeker voert niet aan dat de concrete feiten die in het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn worden vermeld, ter illustratie van de aan hem verweten algemene gedragingen en houdingen, zich grotendeels buiten de periode van zes maanden vóór het instellen van de tuchtvordering zouden situeren.

Aldus toont de verzoeker niet aan dat het bedoelde besluit een tuchtstraf oplegt voor "feiten", in dit geval begrepen in de zin van algemene gedragingen of houdingen, die dateren van meer dan zes maanden vóór het instellen van de tuchtvordering.

36. Gelet op die conclusie dient niet verder ingegaan te worden op de vraag of de drie door de verzoeker aangehaalde concrete feiten, die in het bestreden besluit slechts worden aangehaald als illustratie van een algemene gedraging of houding, op zich al dan niet als verjaard zouden moeten worden beschouwd.

37. Het middel faalt naar recht.

F. Zesde middel

Uiteenzetting van het middel

38. De verzoeker roept een zesde middel in, afgeleid uit de schending van de rechten van de verdediging en artikel 301 van de Nieuwe Gemeentewet.

De verzoeker voert aan dat de tuchtoverheid de wijze waarop de betrokkene zich verweert en verdedigt niet tegen hem mag gebruiken als bijkomend tuchtfeit of strafverzwarend element. Te dezen blijkt volgens hem uit het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn dat het door hem gevoerde verweer hem kwalijk wordt genomen en dat dit heeft meegespeeld bij het opleggen van de tuchtstraf en het bepalen van de strafmaat. Die grief staaft de verzoeker met een reeks citaten uit het bestreden besluit.

In het bestreden ministerieel besluit worden die citaten beschouwd als “niets anders ... dan een reactie en/of weerlegging van het bestuur van de door de betrokkene geuite beweringen”. Die motivering is volgens de verzoeker flagrant in strijd met de stukken van het dossier. De gebruikte bewoordingen en de stijl van het besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn tonen aan dat bepaalde elementen van zijn verweer wel degelijk werden gebruikt als nieuw tuchtfeit of minstens als strafverzwarend element. Het gaat niet om normale antwoorden in een neutrale stijl, wat uiteraard zou zijn toegelaten. Door het beroep van de verzoeker te verwerpen schendt het bestreden ministerieel besluit dan ook de materiële motiveringsplicht.

Beoordeling

39. In zoverre in het middel de schending wordt aangevoerd van artikel 301 van de Nieuwe Gemeentewet, wordt niet gepreciseerd waarin die schending zou bestaan.

In zoverre is het middel onontvankelijk.

40. In zoverre in het middel de schending wordt aangevoerd van het beginsel betreffende het recht van verdediging, moet het volgende worden opgemerkt.

40.1. Het recht van verdediging van diegene die tuchtrechtelijk wordt vervolgd, impliceert dat deze vrij kiest op welke wijze hij voor de tuchtoverheid zijn onschuld staande houdt. De wijze waarop hij zich voor de tuchtoverheid verdedigd heeft -met name door daar de feiten te betwisten- mag dan ook niet als een tuchtrechtelijk strafbaar feit, noch zelfs als een verzwarende omstandigheid worden beschouwd.

40.2. Te dezen blijkt uit de bewoordingen van het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn dat aan de verzoeker negen feiten ten laste zijn gelegd, welke alle negen gegrond bevonden worden. Het zijn die feiten die de grondslag vormen voor de aan de verzoeker opgelegde straf.

De wijze waarop de verzoeker zich verdedigd heeft voor de raad voor maatschappelijk welzijn wordt niet als een bijkomend tuchtrechtelijk strafbaar feit vermeld.

40.3. Het is juist dat het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn overwegingen bevat die doen blijken van een afkeuring van het door de verzoeker gevoerde verweer. Zo wordt in de door de verzoeker aangehaalde voorbeelden gesteld dat hij bepaalde zaken insinueert, dat hij bepaalde opmerkingen van de voorzitter en de leden van de raad op de notulen oneerbiedig behandelt (namelijk als pure bladvulling), dat de houding van de verzoeker in zijn conclusie zijn niet-coöperatieve mentaliteit weergeeft, dat de verzoeker poogt om een bepaald verschil tussen het verslag en het notulenboek belachelijk te maken en dat dit ergerlijk is, dat het komen aandraven met een beweerde verzekeringsproblematiek aantoont hoezeer hij uit is op confrontatie en dat de desbetreffende opmerkingen laag bij de grond zijn, dat de verzoeker in dat verband ook op een lasterlijke wijze beweert dat er belangenvermenging zou zijn, dat uit een bepaalde uiteenzetting blijkt hoe bedenkelijk zijn ingesteldheid is, en dat het aanhalen van zijn vakantieprobleem van begin juli 1997 om zich als slachtoffer voor te stellen, getuigt van misplaatste lef.

Het is de tuchtoverheid echter niet verboden om haar appreciatie te geven over de wijze waarop de tuchtrechtelijk vervolgde persoon zich heeft verdedigd. Nu de verzoeker zelf in sterke bewoordingen heeft uitgedrukt hoe hij het tuchtverslag heeft geapprecieerd, is het begrijpelijk dat ook de raad voor maatschappelijk welzijn spits uitdrukt hoe dat verweer op zijn beurt door hem wordt geapprecieerd.

Te dezen blijkt uit het bestreden besluit dat de raad voor maatschappelijk welzijn naar het verweer van de verzoeker alleen verwijst om er feitelijke gegevens tegenover te stellen waaruit hij afleidt dat de telastleggingen bewezen zijn. De desbetreffende verwijzingen behoren daarentegen niet tot de afzonderlijke motivering waarin de raad de strafmaat verantwoordt.

De motivering in haar geheel beschouwd wettigt dan ook niet de conclusie dat de raad de wijze waarop de verzoeker zijn verweer heeft gevoerd als een verzwarende omstandigheid in aanmerking neemt.

40.4. Gelet op die conclusie, moet ook geconcludeerd worden dat in het bestreden ministerieel besluit terecht wordt overwogen dat “uit de lezing van het tuchtstrafbesluit, in samenhang met de inhoud van het proces-verbaal van verhoor van de in eerste aanleg gehouden hoorzitting, blijkt dat de door de betrokkene aangehaalde citaten, waaruit zou moeten blijken dat de wijze van verdediging tegen

hem zou gebruikt worden, eigenlijk niets anders inhouden dan een reactie en/of weerlegging van het bestuur van de door de betrokkene geuite beweringen". In dit opzicht steunt het ministerieel besluit dus wel degelijk op in rechte en in feite aanvaardbare motieven.

40.5. In zoverre in het middel de schending wordt aangevoerd van het beginsel betreffende het recht van verdediging, kan het niet worden aangenomen.

G. Zevende middel

Uiteenzetting van het middel

41. De verzoeker roept een zevende middel in, afgeleid uit de schending van het evenredigheidsbeginsel.

Volgens de verzoeker wordt een maximumstraf opgelegd, terwijl de feiten kunnen worden weerlegd, worden verschoond of worden ontdaan van hun karakter van tuchtfeit. Dat is manifest onredelijk.

De verzoeker voert voorts aan dat de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn ten onrechte meent dat de strafmaat niet kennelijk onevenredig is, en dat hij zich daarbij te eenzijdig heeft laten leiden door de beweringen van de tuchtoverheid. Aan de verzoeker wordt immers "zijn houding" verweten, zonder dat men zich de moeite heeft getroost om te preciseren welke feiten hem als tuchtrechtelijk laakbare feiten ten laste worden gelegd. De enige bedoeling van de tuchtprocedure was dan ook het buitenwerken van de verzoeker, waarbij alle middelen goed waren. Dat verklaart waarom er weinig concrete tenlasteleggingen zijn, en waarom het bewijsmateriaal gemakkelijk kan worden weerlegd. Uiteindelijk blijft er dan ook weinig over aan concrete feiten die men de verzoeker zou kunnen verwijten, en die feiten kunnen dan nog worden verschoond. De strafmaat is daarom kennelijk onevenredig.

Beoordeling

42. In tuchtzaken beschikt de overheid bij het bepalen van de strafmaat over een ruime appreciatiebevoegdheid, die de redelijkheid als grens heeft. De Raad van State heeft bij de toetsing van de evenredigheid van de opgelegde tuchtstraf slechts een marginale bevoegdheid, hetgeen betekent dat hij zich niet in

de plaats van de tuchtoverheid kan stellen, maar enkel kan nagaan of de overheid geen straf heeft opgelegd die in een wanverhouding staat tot de feiten, dit wil zeggen een straf die geen enkele in redelijkheid oordelende overheid voor die feiten zou opleggen.

43. Te dezen werd aan de verzoeker de op één na zwaarst mogelijke tuchtstraf opgelegd, met name het ontslag van ambtswege.

Voor de beoordeling van de evenredigheid van de straf dient rekening te worden gehouden met de redenen die in het tuchtbesluit worden opgegeven om de strafmaat te verantwoorden. In dit verband wordt in het bestreden besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn onder meer overwogen, nadat de raad heeft vastgesteld dat de feiten bewezen zijn en dat ze "een tekortkoming uitmaken van de beroepsplichten en de waardigheid van het ambt in het gedrang brengen", "dat door de houding van de betrokkene een normale werking van het OCMW van Melle quasi onmogelijk is geworden", "dat het zelfs zo is dat bepaalde personeelsleden nu al uitkijken naar een andere werksfeer om te kunnen ontsnappen aan het gedrag van de betrokkene", "dat vooral het gedrag van de betrokkene tijdens de raadszittingen, waar hij constant tussenbeide komt en in discussie gaat met de raadsleden, in het bijzonder met de voorzitter, de normale dagdagelijkse werking van het OCMW hypothekeert", "dat de situatie [...] zodanig is geëscaleerd dat elke verdere samenwerking tussen bestuur en betrokkene onmogelijk is geworden". Uit die overwegingen blijkt dat de raad voor maatschappelijk welzijn van oordeel is dat de aan de verzoeker verweten houding dermate ernstig is dat ze de goede werking van het OCMW in het gedrang heeft gebracht en elke verdere samenwerking tussen de verzoeker en het bestuur onmogelijk heeft gemaakt. In het licht van dat oordeel is het niet kennelijk onredelijk om te besluiten, zoals in het bestreden besluit wordt gedaan, "dat het [...] niet anders kan dan dat de betrokkene definitief uit de dienst moet worden verwijderd".

44. De verzoeker voert aan dat de hem ten laste gelegde feiten kunnen worden weerlegd, verschoond of van hun tuchtrechtelijk laakbaar karakter ontdaan. Die kritiek is echter niet ter zake dienend in het kader van een middel dat is afgeleid uit de schending van het evenredigheidsbeginsel. Voor de beoordeling van de evenredigheid van de straf dient er immers van uitgegaan te worden dat de feiten bewezen zijn, en komt het er enkel op aan om na te gaan of er een evenredigheidsverband bestaat tussen die (bewezen) feiten en de strafmaat.

De verzoeker herhaalt voorts, met name in zijn kritiek op het bestreden ministerieel besluit, dat hem door de raad voor maatschappelijk welzijn “zijn houding” wordt verweten en dat hem geen precieze feiten ten laste worden gelegd. Het is echter niet omdat aan de verzoeker een algemene gedraging of een algemene houding wordt verweten, dat zijn tekortkoming niet dermate ernstig kan zijn dat ze het ontslag van ambtswege kan verantwoorden.

De verzoeker voert ten slotte aan dat de enige bedoeling van de tuchtprocedure was om hem “buiten te werken”, en dat daarvoor “alle middelen goed waren”. Dit is echter een loutere bewering, die eraan voorbijgaat dat er wel degelijk feiten zijn die tot de tuchtprocedure aanleiding hebben gegeven, en dat die feiten in het tuchtbesluit ook ernstig bevonden zijn, in de hiervóór beschreven zin (zie overweging 43).

45. Gelet op het voorgaande, moet ook worden aangenomen dat het bestreden ministerieel besluit terecht concludeert dat het middel afgeleid uit de schending van het evenredigheidsbeginsel niet opgaat.

46. Het middel kan niet worden aangenomen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoeker wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 347,06 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 31 januari 2011, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Paul Lemmens,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Pierre Barra,	staatsraad,

bijgestaan door

Wim Geurts,	griffier.

De griffier **De voorzitter**

Wim Geurts **Paul Lemmens**